

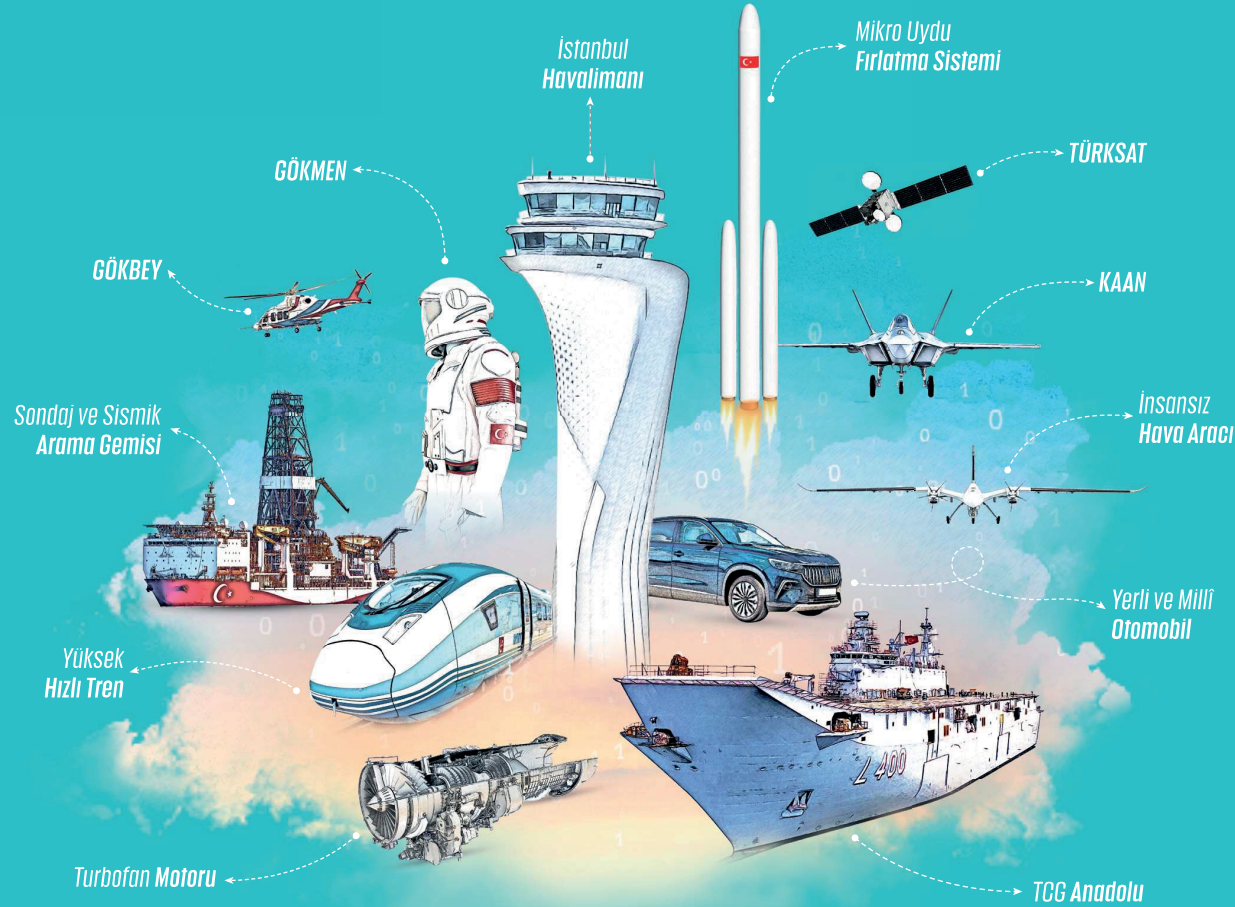
Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAÖĞRETİM

DERS KİTABI

KUR'AN-I KERİM

12. SINIF

ORTAÖĞRETİM

KUR'AN-I KERİM 12. Sınıf

Ders Kitabı

ORTAÖĞRETİM

KUR'AN-I KERİM

12. SINIF

DERS KİTABI

YAZARLAR

Dr. Fatma BALCI ARVAS

Dr. Hüseyin ÇİNAR

Ayşe SAĞLAM

Süleyman EMİROĞLU

DEVLET KİTAPLARI

....., 2026

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No: 9232
Ders Kitapları Dizisi No: 1918

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör

Dr. Numan KONAKLI

Dil Uzmanı

Muharrem DEMİR

Görsel Tasarımcı

Gürol BAYDUR

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Mustafa VURAL

Program Geliştirme Uzmanı

Talip AYDEMİR

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Hülya ERDUL-Sami KAYA

Rehberlik Uzmanı

Kenan PINARBAŞI

ISBN 978-975-11-7742-1

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 28/12/2023 tarih ve 118 sayılı Kurul kararı ile 2024-2025 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süre ile Ders Kitabı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

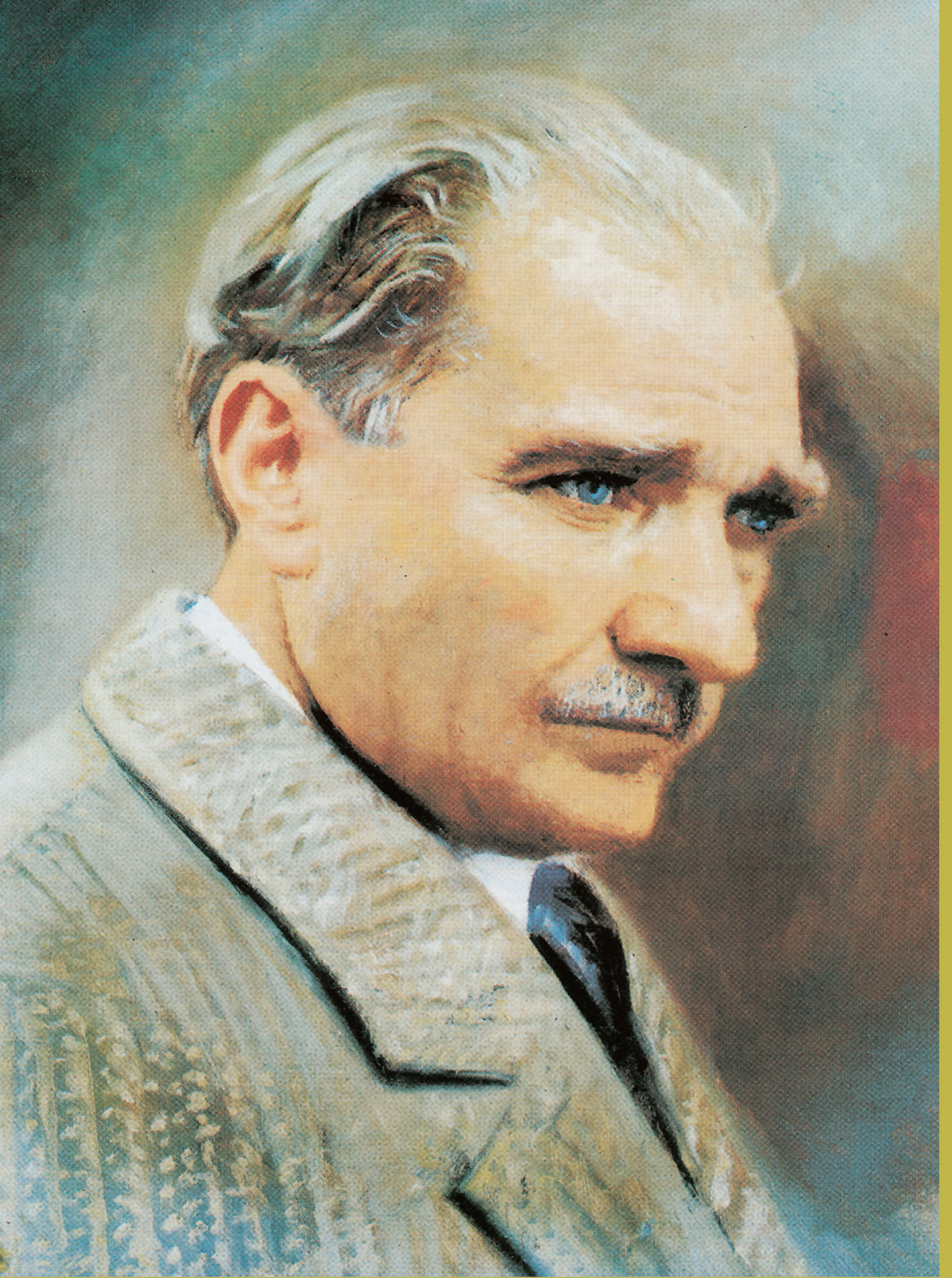
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İçindekiler

1. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

12

I. KUR'AN-I ANLAYARAK OKUMA	14
1. Kur'an-ı Kerim'i Anlamada Hz. Peygamber'in Yeri	14
2. Meal ve Tefsirlerden Yararlanma İlkeleri	17
II. KUR'AN'IN MESAJINI ANLIYORUM	24
1. Kur'an'da İnsan ve Toplum: Hz. İsa ve Toplumu	24
2. Sureleri Tanıyorum: Mülk ve Nebe Sureleri	31
3. Kur'an'dan Dualar Öğreniyorum: Araf Suresi 151. Ayet	39
4. Kur'an Kavramlarını Öğreniyorum: Veli, Adalet, Zulüm, Şefa'at	44
1. Ünite Ölçme ve Değerlendirme	53

2. ÜNİTE: KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

58

I. OKUNACAK SURE VE AYETLER	94
1. İsra Suresi	94
2. Müminun Suresi	82
3. Kasas Suresi	73
II. TECVİT BİLGİSİ	96
1. Sakin Mim'in Okunuş Şekilleri	96
2. Kalkale	97
3. Ra'nın Hükümleri	98
4. Lafzatullah'taki Lam Harfinin Okunuşu	99
5. Sekte	100
6. Vakıf, İbtida, Vasil ve İşaretleri	101
7. Secde Ayetleri ve İşareti	105
III. EZBERLENECEK SURELER, AYETLER VE ANLAMLARI	107
1. Asr Suresini ve Anlamını Öğreniyorum	107
2. Kadir Suresini ve Anlamını Öğreniyorum	108
2. Ünite Ölçme ve Değerlendirme	109
SÖZLÜK	112
KAYNAKÇA	114
CEVAP ANAHTARI	115
GÖRSEL VE GENEL AĞ KAYNAKÇASI	115
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI	116
TÜRK DÜNYASI HARİTASI	117

Kitabımızı Tanıyalım

● Ünite Adı

Ünitenin numarası ve adı bu bölümde yer alır. 0

● Neler Öğreneceksiniz?

Ünitede neler
öğreneceğiniz
bu bölümde yer alır.

● Ünite İçeriği

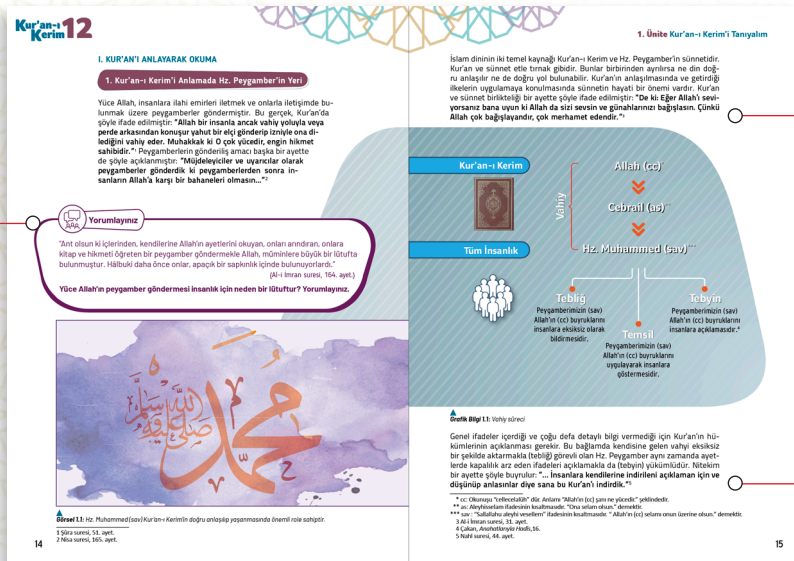
Ünitenin PDF'sine bu
karekod ile ulaşılır.

● Ünite Sunumu

Ünite sunumuna
bu karekod
üzerinden ulaşılır.

● Hazırlık Çalışmaları

Üniteye hazırlık çalışmaları bu bölümde yer alır.

● Etkinlik Kutusu

Ünite içindeki çeşitli etkinlikler bu bölümde yer alır.

● Konu Metni

Ünite konularının metni
bu bölümde yer alır.

Konuyla ilgili öğrenilen bilgi ve becerilerin ölçüldüğü çalışmalar bu bölümde yer alır.

54

55

Kitapta geçen bazı kavramların anlamları bu bölümde yer alır.

112

113

Kitap hazırlanırken kullanılan kaynakların listesi bu bölümde yer alır.

114

15

○ Bu kutucuklarda işlenen konunun daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacak ilave bilgiler verilmektedir.

Bilgi Kutusu

Sözcük Dağarcığı

Bir Hadis

Bir Ayet

Örnek/Açıklama

Okuyunuz

○ Bu kutucuklarda işlenen konunun daha iyi kavranması ve akılda kalabilmesi için aktarılan bilgiler ışığında hemen yapabileceğiniz etkinlikler bulunmaktadır.

Uygulayınız

Dikkat Ediniz

Yorumlayınız

○ Bu kutucuklarda konunun daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacak bireye ve gruba yönelik etkinlikler bulunmaktadır.

Tefekkür Köşesi

Sıra Sende

Düşünün-Paylaşın

○ Bu kutucuklarda işlenen konunun daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacak kişisel ve zihinsel etkinlikler yer almaktadır.

Araştırınız

● Kısaltmalar

as	Aleyhisselam
bk.	Bakınız
b.y.	basım yeri yok
cc	Cellecelalüh
çev.	Çeviren
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
haz.	Hazırlayan
Hz.	Hazreti
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
MÜİFV	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı

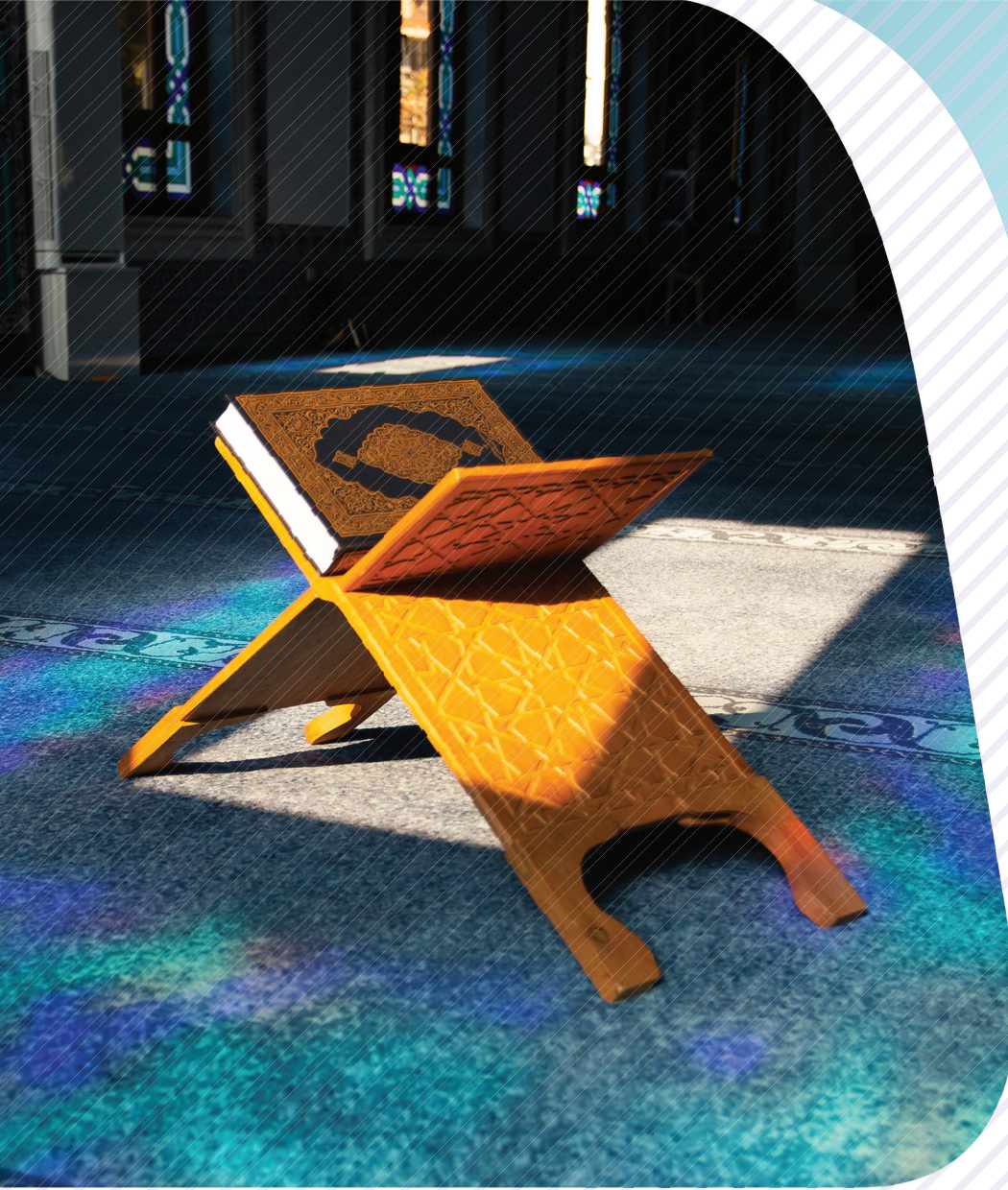
İSAM	İslam Araştırmaları Merkezi
ra	radıyallahüanh radıyallahüanha radıyallahüanhüma radıyallahüanhüm
sav	Sallallahü aleyhi vesellem
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
ts.	Tarihsiz
thk.	tahkik eden
vd.	ve diğerleri

Kitap genelinde

- kısaltmalarda Türk Dil Kurumu ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Yazım Kılavuzundaki Kısaltmalar Dizini,
- başlık ve kavramların kullanımında Ortaöğretim Kur'an-ı Kerim Dersi (9-12. sınıflar) Öğretim Programı,
- sure ve ayetlerde Diyanet İşleri Başkanlığının meal ve tefsirleri kullanılmıştır.

1 Ünite

● KUR'AN-I KERİM'İ TANIYALIM

Ünitenin PDF'sine bu
karekodan ulaşabilirsiniz.

Ünite sunusuna bu
karekodan ulaşabilirsiniz.

Neler Öğreneceksiniz?

- Kur'an-ı Kerim'i anlamada sünnetin yeri ve önemi
- Meal, tercüme, tefsirin anlamları ve çeşitleri
- Meal ve tefsirlerden yararlanma ilkeleri
- Meal ve tefsirlerin Kur'an'ın ana mesajına uygun okunması
- Hz. İsa'nın gönderildiği toplumun özellikleri ve Hz. İsa sonrasında toplumda görülen değişimleri
- Mülk ve Nebe surelerinin genel özellikleri
- Araf suresinin 151. ayetinde yer alan duanın anlamı
- Veli, adalet, zulüm, şefaet kavramlarının anlamları

Hazırlık Çalışmaları

1. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında sünnetin önemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
2. Arapçayı iyi bilmenin Kur'an meali yazmaya katkıları neler olabilir?
3. Meal ve tefsir okurken dikkat edilmesi gereken hususlar neler olabilir?
4. Hz. İsa'nın hayatı hakkında neler biliyorsunuz?
5. Mülk ve Nebe sureleri hakkında bildikleriniz nelerdir?
6. Dua ederken sizce nelere dikkat edilmelidir?
7. Veli, adalet, zulüm ve şefaet kavramları size neler çağırıyor?

I. KUR'AN'I ANLAYARAK OKUMA

1. Kur'an-ı Kerim'i Anlamada Hz. Peygamber'in Yeri

Yüce Allah, insanlara ilahi emirleri iletmek ve onlarla iletişimde bulunmak üzere peygamberler göndermiştir. Bu gerçek, Kur'an'da şöyle ifade edilmiştir: **"Allah bir insanla ancak vahiy yoluyla veya perde arkasından konuşur yahut bir elçi gönderip izniyle ona dediğini vahiy eder. Muhakkak ki O çok yücedir, engin hikmet sahibidir."**¹ Peygamberlerin gönderiliş amacı başka bir ayette de şöyle açıklanmıştır: **"Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdik ki peygamberlerden sonra insanların Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın..."**²

Yorumlayınız

"Ant olsun ki içlerinden, kendilerine Allah'ın ayetlerini okuyan, onları arındıran, onlara kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle Allah, müminlere büyük bir lütufta bulunmuştur. Hâlbuki daha önce onlar, apaçık bir sapkınlık içinde bulunuyorlardı."

(Al-i İmran suresi, 164. ayet.)

Yüce Allah'ın peygamber göndermesi insanlık için neden bir lütuftur? Yorumlayınız.

Görsel 1.1: Hz. Muhammed (sav) Kur'an-ı Kerim'in doğru anlaşılıp yaşanmasında önemli role sahiptir.

1 Şûra suresi, 51. ayet.

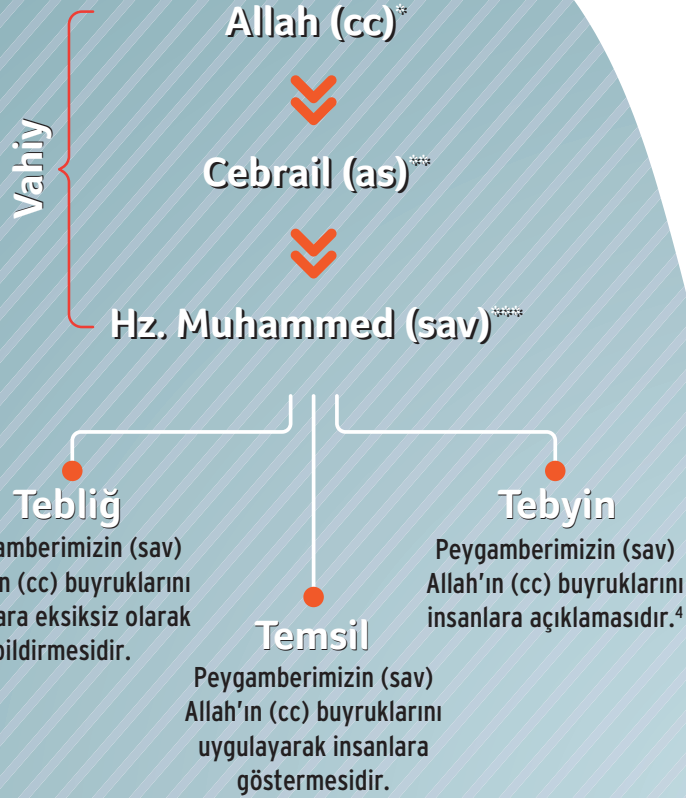
2 Nisa suresi, 165. ayet.

İslam dininin iki temel kaynağı Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber'in sünnetidir. Kur'an ve sünnet etle tırnak gibidir. Bunlar birbirinden ayrılırsa ne din doğru anlaşılır ne de doğru yol bulunabilir. Kur'an'ın anlaşılmasında ve getirdiği ilkelerin uygulamaya konulmasında sünnetin hayati bir önemi vardır. Kur'an ve sünnet birlikteliği bir ayette şöyle ifade edilmiştir: **"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir."**³

Kur'an-ı Kerim

Tüm İnsanlık

Grafik Bilgi 1.1: Vahiy süreci

Genel ifadeler içerdiği ve çoğu defa detaylı bilgi vermediği için Kur'an'ın hükümlerinin açıklanması gerekir. Bu bağlamda kendisine gelen vahyi eksiksiz bir şekilde aktarmakla (tebliğ) görevli olan Hz. Peygamber aynı zamanda ayetlerde kapalılık arz eden ifadeleri açıklamakla da (tebyin) yükümlüdür. Nitekim bir ayette şöyle buyrulur: **"... İnsanlara kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana bu Kur'an'ı indirdik."**⁵

* cc: Okunuşu "cellecelalüh" dür. Anlamı "Allah'ın (cc) şanı ne yücedir." şeklindedir.

** as: Aleyhisselam ifadesinin kısaltmasıdır. "Ona selam olsun." demektir.

*** sav : "Sallallahu aleyhi vesellem" ifadesinin kısaltmasıdır. "Allah'ın (cc) selamı onun üzerine olsun." demektir.

3 Al-i İmran suresi, 31. ayet.

4 Çakan, *Anahatlarıyla Hadis*, 16.

5 Nahl suresi, 44. ayet.

KUR'AN-SÜNNET İLİŞKİSİ

SÜNNET

1

Kur'an'ın Mücmel İfadelerini Açıklar

Kur'an'ın namazla ilgili emirleri mücmeldir. Kur'an'da, namazın nasıl ve kaç rekât kılınacağı, vaciplerinin neler olduğu, namazı bozan ve bozmayan durumlar açık bir şekilde belirtilmemiştir. Hz. Peygamber, "Beni nasıl namaz kılarken görüyorsanız siz de öyle namaz kılınız..." (Buharî, Ezan, 18.) buyurmak suretiyle hem bizzat göstererek hem de gerekli izahları yaparak namaz emrini açıklamıştır.⁶

2

Bazı Genel Hükümleri Tahsis Eder

"İman edip de imanlarına zulüm bulaştırmayanlar var ya; işte güven onlarındır ve doğru yolu bulanlar da onlardır." (Enam suresi, 82. ayet.) ayeti nazil olunca sahabeden bazıları Hz. Peygamber'e gelerek "Ya Resulullah! Hangimiz zulmetmiyoruz ki?" deyince Hz. Peygamber onlara şöyle buyurdu: "Bu, sizin anladığınız gibi değildir. Buradaki zulüm şirk anlamındadır." (Buharî, İman, 23.) Böylece Hz. Peygamber, ayetteki genel anlam ifade eden zulüm kavramını şirk olarak açıklamıştır.

3

Kur'an'daki Mutlak İfadelerin Boyutlarını Belirler

Hz. Peygamber "... Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun..." (Müzzemmil suresi, 20. ayet.) ayetini açıklarken kolay kıraatin kapsamında Fatiha suresinin yer aldığını belirtmiştir.⁷

4

Kur'an Ayetlerinin Hükümünü Teyit Eder

"Ey iman edenler! Allah'a ve Resulüne itaat edin, işittiğiniz hâlde O'ndan yüz çevirmeyin." (Enfal suresi, 20. ayet.) ayetinde Allah (cc) ve Hz. Peygamber'e itaat emredilmiş, Hz. Peygamber de ayeti teyit etmek üzere "Yüz çevirenler dışında ümmetimin hepsi cennete girecektir. Bana itaat eden cennete girer, bana isyan eden yüz çevirmiş olur." (Buharî, İ'tisâm, 2.) buyurmuştur.

Grafik Bilgi 1.2: Kur'an-sünnet ilişkisi

Kur'an'ı Anlamada
"Hz. Peygamber'in Yeri"
konusundaki e-içeriğe bu
karekoddan ulaşabilirsiniz.

Kur'an, Hz. Peygamber'in hayatını ve ahlakını bize örnek gösterir. Peygamber'e (sav) itaatin aynı zamanda Allah'a (cc) itaat olduğunu vurgular.⁸ Bundan dolayı bir Müslüman olarak Hz. Peygamber'in sünnetini iyi öğrenmeli ve Kur'an'ı anlamada söz ve davranışlarını dikkate almalıdır.

6 Başaran - Sönmez, *Hadis Usûlü ve Tarihi*, 13.

7 bk. Müslim, "Salât", 41; Pak, "Sünnetin Kur'an'ı Beyan Yönleri", 362-375.

8 bk. Kalem suresi, 4. ayet; Ahzab suresi, 21. ayet.

2. Meal ve Tefsirlerden Yararlanma İlkeleri

Kur'an-ı Kerim'in din ve dünya hayatı için temel rehber olması, onun tüm müminler tarafından anlaşılmasını gerekli kılar.⁹ Araplar arasından seçilmiş bir peygambere gönderildiği için Kur'an'ın dili Arapçadır. Ancak onun muhatapları yalnız Araplar değil, bütün insanlardır. Nitekim Kur'an kendisini bütün insanlar için hidayet kaynağı, uyarıcı ve müjdeleyici olarak tanıtır.¹⁰ Bu hususlar Kur'an'ın diğer dillere çevrilmesini gerektirir. Evrensel bir özellik taşıyan her mesajın yaygınlaşmasının yolu budur.¹¹ Tercüme, meal ve tefsir kavramları bu yöndeki çabanın ürünleridir.

Görsel 1.2: Kur'an tüm insanlara hitap eder.

Yorumlayınız

Kur'an'ın Arapça indirilmesinin sebepleri neler olabilir? Yorumlayınız.

⁹ Paçacı, "Kur'an", 26/398.

¹⁰ bk. Yunus suresi, 57. ayet; İsra suresi, 82. ayet; Fussilet suresi, 3. ayet; Zümer suresi, 28. ayet; Şuara suresi, 195. ayet.

¹¹ Aydar, "Kur'an", 26/405.

Kur'an'ın Anlaşılması ile İlgili Kavramlar

Tercüme

Bir metni edebî özelliklerini muhafaza etmek koşuluyla yazıldığı dilden başka dillere çevirmektir.¹²

Harfî (Lafzî) Tercüme

Kur'an-ı Kerim'deki ifadeleri bütün özellikleri ile başka bir dile olduğu gibi tercüme etmektir.¹³ Lafzî tercüme Kur'an-ı Kerim için mümkün değildir.

Tefsirî (Manevî) Tercüme

Ayetlerdeki ifadelerin sadece anlamlarını ve asıl amaçlarını esas alarak Kur'an-ı Kerim'i başka bir dile tercüme etmektir. Kur'an çevirilerinde amaçlanan tercüme budur.¹⁴

Meal

Kur'an ayetlerinde anlatılmak istenileni yaklaşık olarak başka bir dile çevirmektir.¹⁵

Tefsir

Kur'an ayetlerinin anlamını açıklayarak Kur'an'ı yorumlamaktır.

Rivayet Tefsiri

Kur'an-ı Kerim'i yorumlamada kaynak olarak Kur'an, hadis, sahabe ve tabiin sözlerini esas alan tefsirdir.¹⁶

Dirayet Tefsiri

Rivayet tefsirinde kullanılan kaynakların yanı sıra dilin inceliklerine, akli çıkarımlara ve farklı ilimlere dayanılarak yapılan tefsirdir.¹⁷

Grafik Bilgi 1.3: Kur'an'ın anlaşılması ile ilgili kavramlar

A
C B

Sözcük Dağarcığı

Müfessir: Kur'an ayetlerinin anlamını açıklayıp yorumlayan kişilere denir. Kur'an-ı Kerim'in ilk müfessiri Hz. Peygamber'dir. O, Kur'an-ı Kerim'i yaşayarak ve açıklayarak tefsir etmiştir.¹⁸

12 bk. Demirci, "Tercümetü'l-Kur'an", 300.

13 Serinsu vd., "Tercüme", 361.

14 bk. Demirci, "Tercümetü'l-Kur'an", 300.

15 bk. Serinsu vd., "Tercüme", 226.

16 bk. Demirci, "Rivayet Tefsiri", 242.

17 Serinsu vd. "Tefsir", 356.

18 bk. Serinsu vd. "Müfessir", 257.

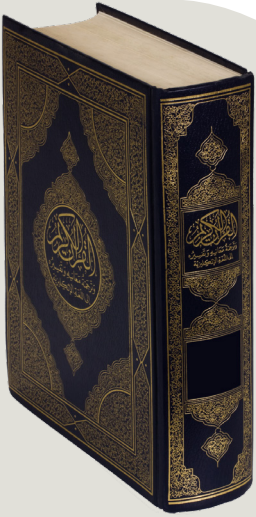

Bilgi Kutusu

Bakara Suresi 138. Ayetin Meali ve Tefsiri

Meali "Biz, Allah'ın boyasıyla boyanmışızdır. Boyası Allah'inkinden daha güzel olan kimdir? Biz O'na ibadet edenleriz (deyin)."

Tefsiri "Allah'ın boyası", hak dine uyma ve onu yaşama sayesinde kazanılan ruhi-ahlaki kemal anlamındadır. Ayetin ifadesine göre Müslüman'a yakışan, kendisine ve genel olarak insanlığa bu güzellikleri veren Allah'a (cc), layık olduğu şekilde kulluk etmek, bu kulluğunu bir şükran ifadesi olarak dile getirmektir. Bu şekilde inanıp kulluk eden insan, Allah'ın (cc) hak dini ile veya tevhit inancına yatkın olan fitrat boyasıyla boyanmış olur. Bundan güzel bir arınma ve bezenme de yoktur.¹⁹

Görsel 1.3
Tercüme ve mealler Kur'an'ın bir yorumudur.

Lafız ve mana yönüyle Allah'ın (cc) kelamı olduğu ve edebî açıdan eşsiz özellikler içerdiği için Kur'an'ın tam olarak tercümesini yapmak mümkün değildir. Bu yüzden Kur'an çevirilerine "tercüme" denmemiş, bunun yerine eksik tercüme anlamını ifade eden "meal" kelimesi kullanılmıştır.²⁰ Hiçbir meal, Kur'an-ı Kerim'in asıl metninin yerine geçemez. Meallerde meal yapanın bilgi, kültür ve düşüncelerinin etkileri görülür. Bu sebeple aynı ayetin farklı mealleri görülebilmektedir.²¹

Bilgi Kutusu

Bakara Suresi 183. Ayetin Farklı Mealleri

"Ey inananlar! Sizden öncekilere yazıldığı gibi, oruç size de yazıldı -belki takvalı olursunuz!-" (Muhammed Hamidullah Meali)

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı." (Diyanet İşleri Başkanlığı Meali)

"Ey inananlar! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi (şeytani dürtülere karşı direncinizi artırarak günahlardan, kötülüklerden korunabilmeniz için) size de farz kılınmıştır." (Mahmut Kısa Meali)

19 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/222.

20 bk. Demirci, "Meâl", 179.

21 Serinsu vd. "Meal", 226; "Tercüme", 361-362.

Her insan, Kur'an-ı Kerim'i özgün dilinde okuyup anlayamaz. Bu yüzden Kur'an farklı dillere tercüme edilmiş ve tefsirler yazılmıştır. Kur'an'ın içeriği hakkında bilgi sahibi olmak isteyenler öncelikle meallere müracaat etmektedir. Meal okumak birçok kimse için Kur'an'ı anlamının ilk adımını oluşturmaktadır. Meal sayesinde okuyucu, derinlemesine olmasa da Kur'an'ı bütünüyle görme ve öğrenme imkânı bulmaktadır. Meal, Yüce Allah'ın insanlardan ne talep ettiği, onlara neyi emrettiği ve neleri yasakladığı hususlarında temel bilgileri vermektedir.²²

Sıra Sende

Tin suresinin anlamını Diyanet İşleri Başkanlığına ait meallerden okuyunuz.

Meallerden Yararlanma İlkeleri

Amaç, Kur'an'ın yol göstericiliğinden yararlanmak olmalı.

Mealin, Kur'an'ın yerini tutmayacağı gerçeği bilinmeli.

Kur'an mesajının evrensel anlamlarına ulaşmak hedeflenmeli.

Birçok konuyu içeren, tarihî olaylara atıfta bulunan ve farklı bir üsluba sahip olan ilahi kitabın okunduğuna dikkat edilmeli.

Okumada kararlı olunmalı, Kur'an'ın insanın akıl ve gönül dünyasında manevi bir iklim oluşturmaya imkân verilmeli.²³

Grafik Bilgi 1.4: Meallerden yararlanma ilkeleri

Edebî eserler gibi Kur'an da bütün anlam içeriğiyle başka bir dile çevrilemez. Meal, Kur'an'ı aynen tercüme konusunda yetersiz kaldığından Kur'an mealinin yanı sıra tefsirlere müracaat etmek gerekmektedir²⁴. Bu bağlamda Kur'an'ın layığıyla anlaşılması için tarih boyunca İslam âlimleri tarafından yüzlerce tefsir kitabı yazılmıştır.

Tefsirler, Kur'an'ın dil ve edebî özelliklerini daha güzel yansıttıkları ve ayetlerin anlamını ayrıntılı bir şekilde araştırma imkânı verdikleri için Kur'an'ı anlamının vazgeçilmez unsurudur.

Sıra Sende

Çeşitli kaynaklardan yararlanarak Tin suresinin tefsirini okuyunuz.

Tefsirlerden Yararlanma İlkeleri

Amaç, Kur'an'ı anlayıp doğru bir şekilde hayata aktarmak olmalı.

Kur'an'ın yanlış anlaşılmasına sebep olacak mezhebi, siyasi gibi her çeşit taassuptan uzak durulmalı.

Kur'an'ın tevhit, nübüvvet ve ahiret konularındaki temel hedeflerine odaklanılmalı.

Her tefsirin yazıldığı çağın özelliklerini yansıttığı bilinenerek okunmalı.

Grafik Bilgi 1.5: Tefsirlerden yararlanma ilkeleri

²⁴ Cerrahoğlu, *Tefsir Usûlü*, 248.

Bir Hadis

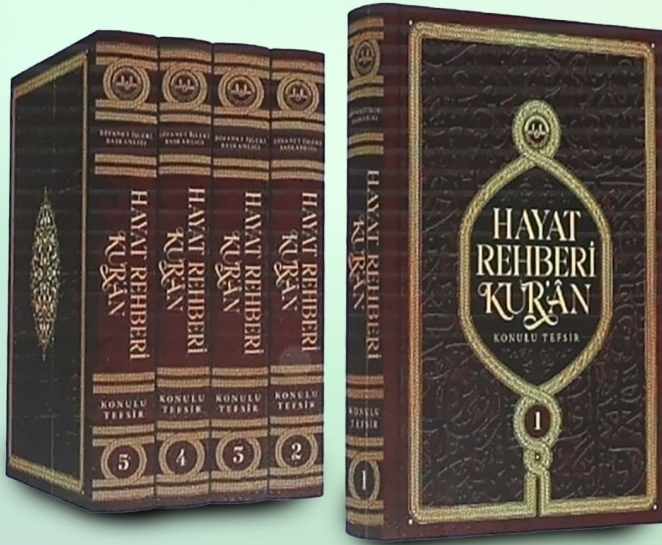
Abdullah bin Amr bin As'tan (ra)* rivayet edildiğine göre

Hız. Peygamber şöyle buyurmuştur:

"Kur'an'ı devamlı okuyana cennette şöyle denir: Oku ve cennet basamaklarında yüksel. Dünyada tertil üzere okuduğun gibi cennette de öyle oku. Ne kadar çok okursan, cennette o kadar yükselirsin."

(Ebu Davud, "Vitr", 20; Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 18.)

Meal ve tefsirler Kur'an'ın kendisi değil, bir açıklamasıdır. Her meal ve tefsir bir yorumdur. Yorumda insan unsuru devreye girer. Başka bir deyişle her yorum ait olduğu kişiden izler taşır. Kişiyi bağıllık, donanım yetersizliği riskini de barındırdığı için Kur'an'la ilgili birçok unsurun yanlış değerlendirilmesine neden olabilir.²⁵ Bu yüzden yazılan bütün meal ve tefsirlerde eksiklikler olabileceği düşünölmelidir.

Görsel 1.4: Kur'an'ı anlamada tefsir önemli bir yere sahiptir. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlatılan tefsir örneği.

İnsanları en doğru olana ileten Kur'an²⁶ genel anlamda Allah'a (cc) inanma, salih ameller işleme ve ahlaklı bir yaşantı sürdürme ile ilgili mesajlar içerir. Bunlar aynı zamanda ana mesajlar ve insanlık için vazgeçilmez ilkelerdir. Kur'an'ı ana mesajları doğrultusunda okumak meal ve tefsir eserlerinin hedefleri arasında yer alır. Buna göre Kur'an okuyan kimse asıl söylenmek istenene odaklanacak, parmağın kendisine değil gösterdiği yere bakacaktır.

* ra: "Radiyallahu anh" ifadesinin kısaltmasıdır. "Allah (cc) ondan razı olsun." demektir.

25 bk. Paçacı, "Kur'an", 26/400.

26 bk. İsrâ suresi, 9. ayet.

Görsel 1.5: Meal ve tefsir okumada güvenilir kaynaklar tercih edilmelidir.

Sıra Sende

Tebbet suresinin mealini okuyarak ana mesajlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kur'an'ı ana mesajları doğrultusunda okumanın en güzel örneğini Peygamberimizin (sav) etrafında yetişen ilk Müslüman nesil ortaya koymuştur. Onlar Kur'an'ı iman etme ve güzel ameller işlemeye dayalı olarak okumuşlardır. Hz. Ali'nin ifadesiyle "Hz. Peygamber zamanında inen her sure ve ayet müminlerin iman ve huşularını artırır. Bu şekilde bütün müminler ayetlerle getirilen buyruklara riayet ederlerdi."²⁷

Meal ve tefsir okumak Kur'an'ı anlamaya doğru atılan önemli bir adımdır. Bu okumalarda bir süreklilik olmalı, meal ve tefsir seçiminde doğru ve güvenilir kaynaklara müracaat edilmelidir.

Bir Ayet

"Herhangi bir sure indirildiği zaman onlardan bir kısmı 'Bu sizin hanginizin imanını artırdı?' der. Oysa bu sure iman edenlerin imanlarını artırır ve onlar sevinirler."

(Tevbe suresi, 124. ayet.)

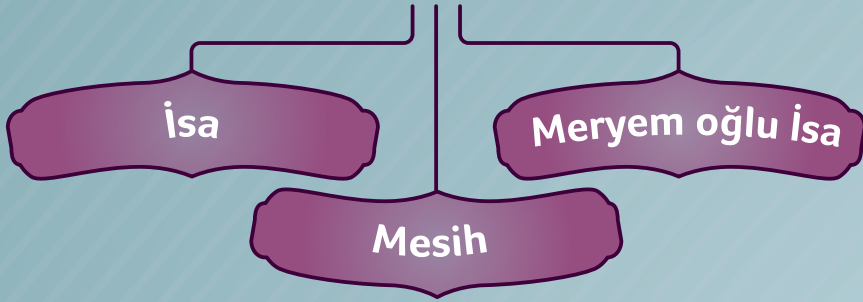
²⁷ Kandehevî, Hayatü's-Sahabe, 3/451.

II. KUR'AN'IN MESAJINI ANLIYORUM

1. Kur'an'da İnsan ve Toplum: Hz. İsa ve Toplumu

Hız. İsa; İsrailoğulları'na gönderilen, kendisine İncil indirilen ve Hız. Muhammed'i (sav) müjdeleyen peygamberdir.²⁸ Kur'an-ı Kerim'e göre Hız. İsa, resullerin en büyükleri olan "ülülazm" peygamberlerden biridir.

Hız. İsa'nın Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı isimleri

▲ **Grafik Bilgi 1.6:** Hız. İsa'nın Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı isimleri

A
C B

Sözcük Dağarcığı

Ülülazm: Sabırlı, gayretli ve kararlı kimseler demektir. Birçok sıkıntıya göğüs geren, inkârcılara karşı vermiş oldukları mücadele ve sabırlarının büyüklüğünden dolayı Kur'an-ı Kerim'de övülen beş büyük peygamberdir. Ülülazm peygamberler şunlardır: Hız. Nuh, Hız. İbrahim, Hız. Musa, Hız. İsa ve Hız. Muhammed.²⁹

Hız. İsa'nın, doğumundan Allah (cc) katına yükseltilmesine kadar olan hayatı, başta Al-i İmran, Maide ve Meryem olmak üzere Kur'an-ı Kerim'de on beş surede anlatılmaktadır.³⁰

Kutlu Anne: Hız. Meryem

Hız. İsa'nın annesi Meryem (as) İmran ailesine mensuptur. Kur'an-ı Kerim'de bu aileden övgü ile bahsedilmektedir.³¹ Hız. Meryem'in babası İmran henüz o doğmadan vefat etmiştir. Annesi Hanne de Hız. Zekeriyya'nın eşinin kardeşidir.

28 Harman, "İsâ", 22/465.

29 Serinsu vd., "Ulülazim", 372.

30 Harman, "İsâ", 22/469.

31 bk. Al-i İmran suresi, 33. ayet.

İsrailoğulları'nın büyüklerinden olan İmran'ın karısı Hanne'nin çocuğu olmuyordu. Hanne eğer bir çocuğu olursa onu Beytülmakdis'in işlerini görmesi için adamaya niyet etti.³² Hz. Meryem'in doğumundan sonraki bakımı ve onun büyütülüp yetiştirilme sorumluluğu da Allah (cc) tarafından teyzesinin eşi olan Hz. Zekeriyya'ya verilmişti.³³

A
C B

Sözcük Dağarcığı

Beytülmakdis: Üç semavi dinde de (Yahudilik, Hıristiyanlık, İslam) önemli bir yere sahip olan ve birçok peygamberin yaşadığı Kudüs şehridir. Beytülmakdis başlangıçta mabedi ifade ederken zamanla şehrin tamamı için kullanılmış, mabedin alanı ise "harem" diye adlandırılmıştır.³⁴

Hz. Meryem Kur'an'da iffetine vurgu yapılan örnek bir kadındır. Ayrıca diğer kadınlara göre seçkin bir konuma sahip olduğu şöyle ifade edilmiştir: **"Melekler demişti ki: Ey Meryem, Allah seni seçti, temizledi ve seni dünyadaki diğer kadınlara üstün kıldı."**³⁵

Görsel 1.6

Kudüs'ten bir görünüm

32 bk. Al-i İmran suresi, 35-36. ayetler; Ahmet Cevdet, *Kıyas-ı Enbiya ve Tevarih-i Hûlafa*, 1/39.

33 bk. Al-i İmran suresi, 37. ayet.

34 Harman, "Kudüs", 26/323-327.

35 Al-i İmran suresi, 42. ayet.

Hız. İsa'nın Dünyaya Gelişİ

İsa (as) babasız dünyaya gelmiştir. İlk bakışta böyle bir yaratılışın imkânsız olduğu düşünülebilir. Ancak bütün kâinatı yoktan var eden, Hz. Âdem'i anasız babasız yaratan Allah (cc) Hz. İsa'yı da babasız dünyaya getirmeyi takdir etmiştir.³⁶

Hız. Meryem, Beytülmakdis'te kendisine tahsis edilen yerde yaşarken Cebrail'i (as) bir insan şeklinde karşısında gördü. Cebrail (as) ona bir erkek çocuğu olacağını haber verdi.³⁷ Meryem (as), İsa'yı (as) dünyaya getirdikten sonra kucağında çocuğu ile birlikte kavminin yanına döndü. Kavmi, kendisini yadırgayıp ona yönelik çirkin ithamlarda bulundu. Hız. Meryem üzülerək Rabb'inin sözlerini hatırladı. Rabb'i ona hiç kimse ile konuşmaması gerektiğini söylemişti.³⁸ Bunun üzerine kucağındaki çocuğu işaret etti.³⁹ Hız. İsa konuşmaya başladı:

"Ben Allah'ın kuluğum. O bana kitap verdi ve beni peygamber yaptı. Nerede olursam olayım, O beni kutlu ve bereketli kıldı; yaşadığım sürece bana namazı, zekâtı ve anneme saygılı olmayı emretti; beni zorba ve isyankâr yapmadı. Doğduğum gün, öleceğim gün ve yeniden hayata döndürüleceğim gün esenlik benimle olacaktır... Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabb'inizdir. Öyleyse O'na kulluk ediniz. İşte doğru yol budur."⁴⁰

Görsel 1.7: Meryem'in (as) kucağındaki Hız. İsa (Temsili)

Bu olaydan sonra Hız. Meryem çocuğu ile birlikte kavminden ayrıldı. Kur'an-ı Kerim'de İsa'nın (as) doğumundan itibaren tebliğ faaliyetine kadar geçen dönemde Hız. Meryem ve oğlunun yaşamaya elverişli bir bölgede hayatlarını sürdürdükleri bildirilmektedir.⁴¹

36 Cilacı, *Kur'an Işığında Üç Peygamber Üç Kitap*, 65.

37 bk. Meryem suresi, 16-21. ayetler.

38 bk. Meryem suresi, 24-26. ayetler.

39 bk. Meryem suresi, 2. ayet.

40 Meryem suresi, 30-36. ayetler.

41 bk. Müminun suresi, 50. ayet.

Hız. İsa'nın Peygamberliği

Hız. İsa'nın yaşadığı Filistin Bölgesi Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyeti altındaydı.

Hız. İsa, Yahudi bir toplum olan İsrailoğulları'na gönderilmişti.

İsa (as), Hristiyanlık ve İslam dininde hem İsa hem de Mesih olarak adlandırılmaktadır.

Tek ilaha inanan İsrailoğulları, putperest Roma hâkimiyetinden kurtulma arayışı içinde bir kurtarıcı beklemekteydi.

Allah'ın (cc) dininden uzaklaşmaya başlamışlardı. Toplumda ahlaki çöküntü başlamış, haksızlık ve zulüm artmıştı.

Hız. İsa otuz yaşına gelince Allah (cc) tarafından peygamber olarak görevlendirildi.

Kur'an'da İsa'nın (as) hayatı, ismi veya sıfatı ile on beş surede zikredilmektedir. Özellikle Al-i İmran, Maide ve Meryem surelerinde doğumunun müjdelenmesinden dünyaya gelişine, tebliğinden mucizelerine ve Allah'ın (cc) katına yükseltilişine dair birçok bilgi verilmektedir.

Kur'an-ı Kerim'de âlemlere üstün kılınan dört seçkin aileden biri de Hız. İsa'nın annesi Meryem'in mensubu olduğu İmran ailesidir.

İsa (as), kavmini bir olan Allah'a (cc) kulluğa çağırıldı. Onlara namazı ve zekâtı emretti.⁴²

42 bk. Maide suresi, 46-117. ayetler; Meryem suresi, 31-33. ayetler; Al-i İmran suresi, 50. ayet; Harman, "İsa", 22/465-472.

İsa (as), bir yandan daha önce indirilen Tevrat'ı tasdik ederken diğer yandan vahiy zincirinin son bulmadığını ve kendisinden sonra Ahmet isminde bir elçinin geleceğini müjdelemişti.⁴³ Hz. İsa, Allah'ın (cc) dininden uzaklaşmış olan kavmini uyarıyor; onları yeniden Allah'a (cc) itaat etmeye çağırıyordu.⁴⁴

Görsel 1.8

İsa (a.s.), Kur'an-ı Kerim'de adı ve sıfatlarıyla on beş sûrede geçer.

Yahudi toplumunun üst kesiminde birtakım ahlaki zaafılar yaşanmaktaydı. Yahudiler; insanları Allah (cc) yolundan alıkoyuyor, faiz alıyor ve mallarını gasp ederek zayıf kesimleri ekonomik olarak eziyorlardı.⁴⁵ Allah (cc), Hz. İsa'yı uyarıcı bir peygamber olarak böyle bir topluma göndermişti. Onun peygamberliğini desteklemek amacıyla da ona birtakım mucizeler vermişti.⁴⁶

İsrailoğulları bu mucizeler karşısında iman etmek yerine Hz. İsa'yı büyücülükle suçladılar. Hz. İsa, başta Yahudi din adamları olmak üzere pek çok kişinin yoğun muhalefetiyle karşılaştı. Kendisine bu davada canıgönülden kimlerin destek olacağını belirlemek üzere, "Allah'a giden yolda bana yardımcı olacaklar kimlerdir?" diye sordu. Hz. İsa'ya tabi olan az sayıdaki müminler, "Allah yolunun yardımcıları biziz." cevabını verdiler. "Allah'a inandık; şahit ol ki bizler Müslümanlarız (bu davaya gönülden teslim olduk). Rabbimiz! İndirdiğine inandık ve peygambere tabi olduk; artık bizi şahitlerle beraber yaz." diye sözlerine devam ettiler.⁴⁷

Kur'an'ın "havariler" olarak nitelediği bu müminler, yaşadıkları sürece Hz. İsa'ya ve getirdiği dine bağlı kalmış; Hristiyanlığı yaymayı da kendileri için kutsal görev saymışlardı.

İsa (as) ve onun havarileri, köy ve kasabalarda vaaz vererek insanları uyarıyor; onları bir olan Allah'a (cc) iman edip O'nun emir ve yasaklarına uymaya çağırıyordu. Bu yolculuklarda dönemin şartları dolayısıyla birçok sıkıntıya katlanıyor, açlık ve zorluklar içinde seyahatlerini devam ettiriyorlardı. Onların bu çabaları İsrailoğulları'nı gündün güne daha çok rahatsız etmeye başladı. Yahudiler Hz. İsa ve havarilerin çalışmalarını engellemek için Hz. İsa'yı öldürmeye karar verdiler.⁴⁸ Allah (cc) Hz. İsa'yı onların elinden kurtardı ve katına yükseltti. Hristiyan inancına göre Hz. İsa çarmıha gerilmiş ve orada vefat etmiştir. Ancak Kur'an-ı Kerim'de Hz. İsa'nın çarmıha gerilmediği ve orada ölmediği ifade edilmektedir.⁴⁹

İsa (as), peygamber olarak gönderildiği toplumda tebliğ vazifesini yerine getirmiş ancak kendisine inanan ve tabi olan çok az insan olmuştu. Toplumdaki baskı ve zulme rağmen onlarla birlikte insanları doğru yola iletmek için var gücüyle çalışmıştı.

43 bk. Saf suresi, 6. ayet.

44 bk. Al-i İmran suresi, 50-51. ayetler.

45 bk. Nisa suresi, 160-161. ayetler.

46 bk. Maide suresi 110 -115. ayetler; Al-i İmran suresi, 49. ayet.

47 bk. Al-i İmran suresi, 52-53. ayetler.

48 Tümer - Küçük, *Dinler Tarihi*, 279.

49 bk. Nisa suresi, 157-158. ayetler.

Yorumlayınız

Hiz. İsa'nın gönderildiği toplumda karşılaştığı tepkiler ile Hiz. Muhammed'in (sav) tebliğ esnasında yaşadığı sıkıntılar arasındaki benzerlikler nelerdir? Yorumlayınız.

Hiz. İsa Sonrası Toplum

Hiz. İsa'nın Allah (cc) katına yükseltilmesi hadisesinden sonra ona inananların sayısı arttı. Ancak zaman içinde Hristiyanlar, İsrailoğulları gibi dinin özünden sapmaya başladılar. Bu süreçte Hiz. İsa'yı sadece bir insan olarak değil aynı zamanda tanrısal bir varlık -Tanrı'nın oğlu- olarak kabul edip ilah seviyesine yükselttiler.

Farklı dinî anlayış ve kültürlerle karşılaşan Hristiyanlık, özellikle insanları tanrılaştıran toplumların etkisi altında kalmaya başlamıştı. Böylece putperest inançların bazı özellikleri Hristiyanlık içerisine girmeye başladı. Bunlardan en önemlisi putperest kökenli bir Hristiyan olan Pavlus'un öncülüğünde gelişen teslis inancıdır.⁵⁰ Teslis inancına göre Tanrı'nın baba, oğul ve kutsal ruh olarak üç görünümü vardır.

Kur'an-ı Kerim'de Hristiyanların üçlü tanrı anlayışlarının yanlışlığı şöyle ifade edilmiştir: **"Andolsun, 'Allah için üçüncüsüdür' diyenler kâfir oldu. Hâlbuki bir tek ilahtan başka hiçbir ilah yoktur. Eğer dediklerinden vazgeçmezlerse andolsun onlardan inkâr edenlere elem dolu bir azap dokunacaktır."**⁵¹

Hristiyanlık IV. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun resmî dini ilan edildi. Zamanla farklı bölgelerde yayılmasını devam ettiren Hristiyanlığın kendi içinde de görüş ayrılıkları belirmeye başladı. Hiz. İsa'nın getirdiği tevhit inancına aykırı görüşleri içeren farklı İnciller ortaya çıkmıştı. Bu İnciller arasından sadece dördü muteber kabul edilmiş, diğerleri ise reddedilmişti. Bu dört İncil; Matta, Markos, Luka ve Yuhanna tarafından yazıldığı kabul edilen kitaplardır. Böylece tevhit ilkesinden uzaklaşmış ve teslis inancına sahip günümüz Hristiyanlık anlayışı ortaya çıkmış oldu.

Bilgi Kutusu

Barnaba İncili

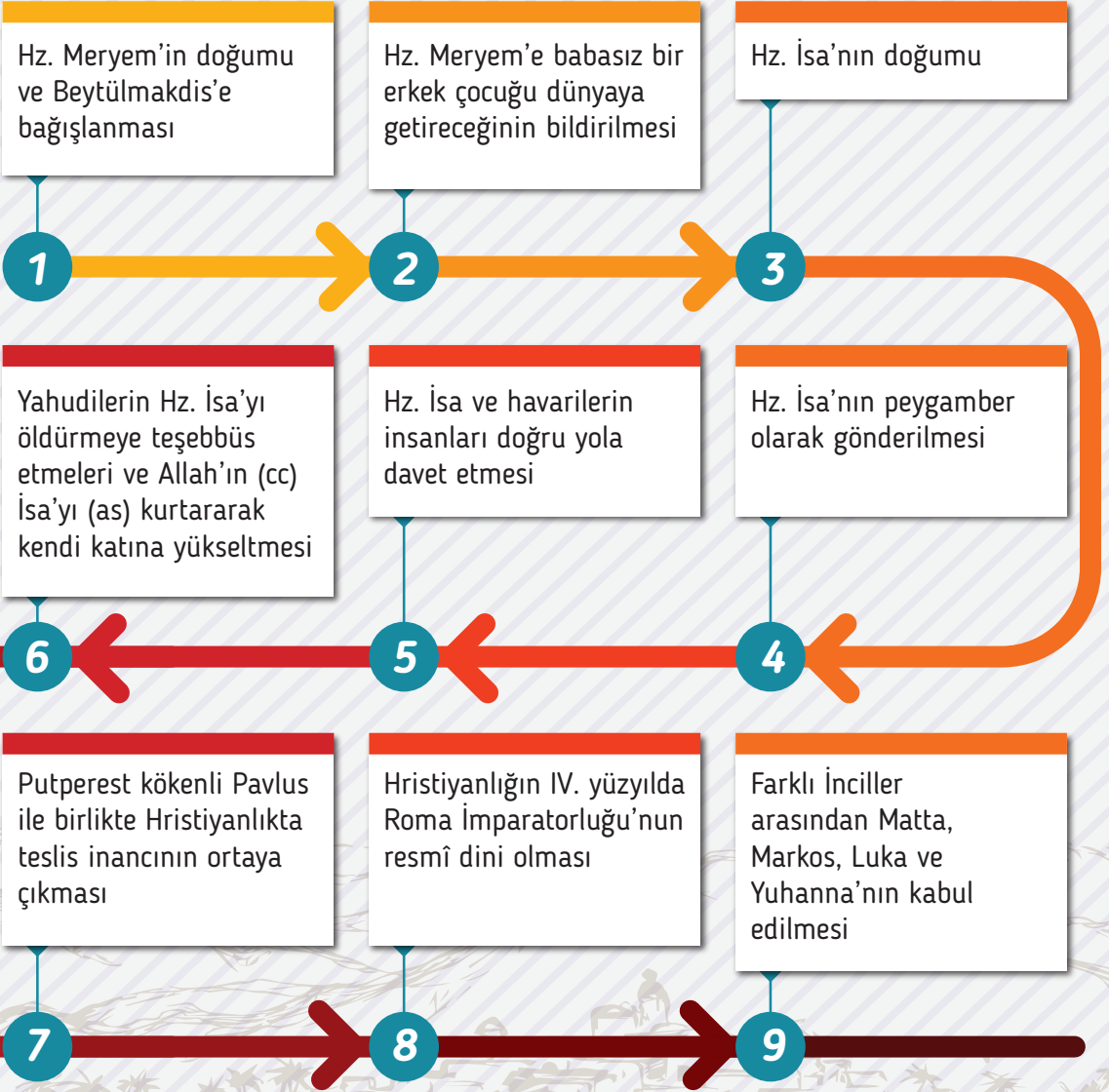
İlk dönem Hristiyanlarından Aziz Barnaba'nın yazdığı Barnaba İncili, kilisenin kabul ettiği dört İncil'in aksine teslis inancını reddeden ve Hiz. Muhammed'in (sav) peygamberliğini müjdeleyen bir kitaptır. Hiz. İsa'nın Yüce Allah'tan aldığı vahye en yakın olduğu düşünülen Barnaba İncili, günümüzde Viyana'daki Avusturya Millî Kütüphanesinde bulunmaktadır.⁵²

50 Sarıkçıoğlu, *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi*, 315-316.

51 Maide suresi, 73. ayet.

52 Cilacı, "Barnaba İncili", 5/76-77.

HZ. İSA ve TOPLUMU

Grafik Bilgi 1.7: Hz. İsa ve Toplumu

Hz. İsa ve Toplumu konusunun e-içeriğine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Hz. İsa Kıssasından Öğrenilenler

1. Allah (cc) her türlü yaratma kudretine sahiptir.
2. Yüce Allah, peygamberlerini ve salih kullarını çeşitli mucize ve yardımlarla destekler.
3. Hz. İsa bir beşerdir. Ona ilahlık atfetmek küfür sebebidir.
4. İncil tahrif edilmiş ve geçerliliğini kaybetmiş bir ilahi kitaptır.

2. Sureleri Tanıyorum: Mülk ve Nebe Sureleri

Mülk Suresi

Hakkında

- ▶ Adını birinci ayette geçen “mülk (hükümlanlık)” kelimesinden almıştır.
- ▶ Diğer adı Tebareke'dir.
- ▶ Mekke Dönemi'nde inmiştir.
- ▶ 30 ayettir.

Konusu

Sure genel olarak Allah Teala'nın varlığı ve birliğini, evrendeki hükümlanlığını, tek ilah ve tek yaratıcı olduğunu; hayatın ve ölümün amacı ile öldükten sonra dirilmeyi konu edinmektedir. Ayrıca başta insan olmak üzere tüm varlıkların Yüce Allah'ın sonsuz hükümlanlığının bir parçası olduğunu bildirmektedir.

Fazileti

Hiz. Aişe'den rivayet edilen bir hadiste Resulullah'ın (sav) Secde ve Mülk surelerini her gece yatmadan önce okuduğu, yolculuk sırasında da bunu ihmal etmediği belirtilmektedir.⁵³

53 bk. Karaman vd., Kur'an Yolu, 5/414-415; Yaşaroğlu, “Mülk Sûresi”, 31/542.

Mülk Suresinin Açıklaması

1

Allah Teala'nın Varlığı, Birliği, Azameti ve Evrendeki Hükümrânlığı (1. Ayet) Surenin özeti mahiyetindeki bu ayette Allah'ın (cc) hükümrânlığı ve evrende istediği gibi tasarrufta bulunabileceği ifade edilmiş, sonraki ayetlerde ise O'nun kudretinin eserlerinden örnekler verilmiştir.

2

Hayat ve Ölüm Arasındaki Âlemin Bir İmtihan Dünyası Olarak Yaratılması (2. Ayet) Yüce Allah'ın buyruklarına kimlerin uyararak daha güzel işler yapacağını ortaya çıkarmak için hayatın ve ölümün bir imtihan olarak yaratıldığı ifade edilmiştir.

3

İlahi Kudretin Eseri Yedi Kat Göğün Mükemmeliyetine Dair Örnekler (3-5. Ayetler)

Evrenin kusursuz yaratılışına ve mükemmel işleyişine dikkat çekilmektedir. Bu muhteşem varlık düzeninin tesadüfen meydana gelip devam edemeyeceği, bunun ancak üstün bir ilim, irade ve kudret sahibinin yaratıp yönetmesiyle mümkün olduğu belirtilmektedir.

4

Kâinatın Mükemmel İşleyişini Görmezden Gelenlerin Ahiretteki Durumlarının Anlatılması (6-11. Ayetler)

Bu ayetler dünya hayatında Allah'a (cc) isyan edenlerin öte dünyadaki pişmanlıklarını, geç kalan itiraflarını ve görecekleri karşılığı açıklamaktadır. 9 ve 10. ayetlerde ahirette kâfirlerin pişmanlık dolu itirafları ile sunulan geleceğe dair kesit aslında dünyada şu an yaşayan insanlar için bir uyarıdır.

5

Görmedikleri Hâlde Rablerinden Sakınanların Müjdelenmesi (12. Ayet)

Allah'a (cc) karşı sorumluluk sahibi olup günah işlemekten sakınanların elde edecekleri ödüller açıklanmaktadır. Müminlerin nail olacağı ahiret mutluluğu kısaca özetlenmektedir.⁵⁴

6

Allah'ın (cc) Gizli ve Açık Her TürLü Düşünce, Duygu ve Davranıştan Haberdar Olması (13-14. Ayetler)

"Sözünüzü ister gizli ister aşikâre söyleyin; O, kalplerdeki duygu ve düşünceleri hakkıyla bilendir." ayetinin, müşriklerin Hz. Peygamber'in aleyhinde konuşmaları ve birbirlerine, "Muhammed'in tanrısının duymaması için gizli konuşun." demeleri üzerine nazil olduğu bildirilir.⁵⁵ Günah işleyenler ya kendilerini görüp gözetan Allah'ın (cc) varlığına inanmamakta ya da inanmakla birlikte nefsanî arzuları yüzünden gaflete dalıp sorumluluklarını unutmaktadırlar. İşte bu ayetlerde inkârcılara ve gafilere Allah Teala'nın gizlisiyle saklısıyla her şeyi kuşatan ilmi hatırlatılmakta ve kendilerinden hayatlarını buna göre düzenlemeleri istenmektedir.

7

İlahi Kudretin Eseri Olan Yeryüzünün İnsan Hayatı İçin Elverişli Kılınması (15. Ayet)

Yüce Allah, verdiği nimetleri kulları için yarattığını bildirerek onlardan yeryüzünde dolaşip bu rızıklardan yiyip içmelerini istemiştir. Ardından **"Dönüş yalnız Allah'adır."** buyrulurak insanların dünya zevklerine dalıp Allah'ın (cc) varlığını ve ahiret hayatını unutmamaları gerektiği, zira her nimetin bir sorumluluğu olduğu mesajı verilmiştir.

8

Allah'ın (cc) Nimetlerine Nankörlük Yapanlara ve İnkârcılara İlahi İkazlar (16-18. Ayetler)

İnsanların dünya nimetlerinden yararlanırken taşkınlık göstermemeleri gerektiğine, aksi takdirde yeryüzünde şiddetli felâketlerin meydana geleceğine, böylece Allah'ın (cc) gönderdiği elçinin uyarılarını önemsemeyenlerin cezalandırılacaklarına dikkat çekilmektedir.

9

Kuşların Uçabilmelerinin Rahman'ın Kudretinin Bir Tecellisi Olması (19-22. Ayetler)

Yer çekimine rağmen kuşların gökyüzünde kanat çırparak uçuşması ve süzülmesi, her gün gördüğümüz için belki de önemsemediğimiz, gerçekte ise Yüce Allah'ın sanat ve kudretini gösteren olaylardır. Burada Rahman isminin kullanılması, O'nun tüm varlıklara karşı merhametle muamele ettiğini gösterir. 21. ayette "rızık" kelimesiyle ifade edilen nimetler de Rahman isminin sürekli tecellisidir. Bu tecellinin bir an kesilecek olması hayatın bütünüyle yok olmasına yol açacaktır.

10

İnsanlara Yaratılışlarında Sunulan Yetilerinin Hatırlatılması (23-24. Ayetler)

Doğduğunda hiçbir bilgiye sahip olmayan insana kulak, göz ve kalp (akıl) gibi bilgi vasıtalarının hatırlatılması; insanın en ayırıcı niteliğinin gözlem ve düşünme kapasitesi olduğuna ve bu nimetleri verene şükretmek gerektiğine işaret eder. İnsanları yaratan Allah (cc), öldükten sonra diriltmeye ve huzurunda toplamaya da kadir. Nitekim 24. ayetteki, **"Sadece O'nun huzurunda gelip toplanacaksınız."** ifadesiyle buna işaret edilmiştir.

11

Dinî Gerçekleri Yalanlayanların Geçmişteki İnkârcı Kavimler Gibi Elem Verici Bir Akıbeta Uğrayacaklarının Bildirilmesi (25-29. Ayetler)

İnsanların kıyamet gününde Yüce Allah'ın huzurunda toplanacakları haber verilince inkârcılar öğrenmek için değil, Hz. Peygamber'le alay etmek maksadıyla bu olayın ne zaman gerçekleşeceğini sormuşlardı. Bu ayette ilgili soruya Hz. Peygamber'in nasıl cevap vermesi gerektiği bildirilmektedir. Daha sonra inkârcıların ahirette azabı gördüklerindeki hâlleri anlatılmakta ve yüzlerinde meydana gelen psikolojik çöküntü tasvir edilmektedir.

12

Evrendeki İlahi-Tabii Kanunların Sekteye Uğraması Hâlinde İnsanın Çaresiz Kalacağına Belirtilmesi (30. Ayet)

Allah'ın (cc) kudretini ve lütufkârlığını yeniden hatırlatan bu ayet, inkâr edenler için uyarı amaçlı bir sorudur. Burada hayatın ana unsuru olan suyun yerin derinliklerine çekilmesi hâlinde Allah'tan (cc) başka yeryüzünde su yaratacak bir gücün bulunmadığına işaret edilmiştir.⁵⁶

56 bk. bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/419-426.

Tefekkür Köşesi

"Üstlerinde kanat çırparak uçan kuşlara bakmazlar mı? Onları havada ancak Rahman tutuyor. Şüphesiz O her şeyi hakkıyla görendir." (Mülk suresi, 19. ayet.)

"Kuşların gökyüzünde kanat çırparak uçmaları ve süzölmeleri çeşitli fiziksel kanunlara dayanır. Kuşların kemikleri iliksizdir ve kanatlarının simetrisi de tüyleri ile kemikleri arasındaki hava boşlukları sayesinde oluşur. Ayrıca vücutları ince bir yağ salgılar. Bu yağ, kuş tüylerini kaygan hâle getirir ve onların okyanusları aşip yaz ve kış mevsimlerinde uygun iklim koşullarına göç etmelerini sağlar. Ancak bu fiziksel yönlerinin yanı sıra kuşların ağır ve cüsseli olmalarına rağmen havada kalabilmeleri sadece Allah'ın (cc) onları havada tutması ve koruması sayesinde mümkündür. Bu ayette özellikle 'Rahman' isminin kullanılması, yaratılış düzeninin Allah Teala'nın rahmetinin bir yansıması olduğuna işaret eder."⁵⁷

Yorumlayınız

"Sözünüzü ister gizleyin ister açığa vurun fark etmez. Şüphesiz Allah, sinelerin özünü (kalplerde olanı) hakkıyla bilir. Yaratan bilmez mi? O, en gizli şeyleri bilir, her şeyden hakkıyla haberdardır." (Mülk suresi, 13-14. ayetler.)

Bu ayetlerin sorumluluk bilinci açısından insana katkıları neler olabilir? Yorumlayınız.

Düşünün-Paylaşın

Küresel ısınma ve susuzluğun insan hayatı üzerine etkileri konusundaki düşüncelerinizi Mülk suresi çerçevesinde arkadaşlarınızla paylaşınız.

Mülk suresi e-içeriğine
bu karekodan
ulaşabilirsiniz.

57 bk. Maden, "Kur'an'da Er Rahman İsmi ve Bu İsme Yönelik İddialara Muhatap Olan Ayetlerin Yorumu", 59.

Nebe Suresi

Hakkında

- ▶ Adını ikinci ayette geçen “nebe (büyük haber)” kelimesinden almıştır.
- ▶ Diğer adı Amme'dir.
- ▶ Mekke Dönemi'nde inmiştir.
- ▶ 40 ayettir.

Konusu

- ▶ Surede ağırlıklı olarak Allah'ın (cc) insanlığa çeşitli lütufları, kıyamet, öldükten sonra dirilme, hesap, ceza ve mükâfat konuları ele alınmıştır.
- ▶ Sure, özellikle ilk muhatapları olan Mekke halkının Allah'a (cc) karşı sorumluluğa çağıran ahiret hayatını kabuldeki duyarsızlıklarını vurgulamaktadır.
- ▶ Surede Allah'ın (cc) varlık ve kudretini gösteren deliller ile melekler konusuna da yer verilmiştir.

Fazileti

Hiz. Peygamber'in, Nebe suresini Mürselat suresiyle birlikte namazın bir rekâtında okuduğu bilinmektedir.⁵⁸

58 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/533; Topaloğlu, “Nebe' Süresi”, 32/470.

Nebe Suresinin Açıklaması

1 İnkârcıların Kıyamet ve Peygamberimiz (sav) Hakkındaki Alaycı Tutumlarının Açıklanması (1-3. Ayetler)

Kıyamet gününde evrendeki düzenin bozulması, Allah'tan (cc) başka her şeyin yok olması, öldükten sonra yeniden dirilme gibi önemli olaylara "büyük haber" denmiştir. Hz. Peygamber, Allah'ın (cc) birliğinden ve öldükten sonra dirilmenin gerçekleşeceğinden bahsedip Kur'an ayetlerini okuyunca müşrikler, "Muhammed ne getirdi, neler anlatıyor?" diye birbirlerine sormaya başlamışlardı. İlgili ayetler bunun üzerine inmiştir.⁵⁹

2 Yüce Allah'ın Kıyameti Reddeden İnkârcıların Yanılgılarını Ortaya Koyarak Onları Uyarması (4-5. Ayetler)

İnkârcıların kıyametin tartışma kabul etmeyen bir gerçek olduğunu yakında bilecekleri ifade edilir.⁶⁰

3 Kâinattaki Düzenin Mükemmel İşleyişine Dair Somut Örneklerle Yüce Allah'ın Kudretinin ve Kıyametin Delillendirilmesi (6-16. Ayetler)

Yeryüzü insanın yaşamasına ve yatıp uyumasına elverişli olan döşeğe; dağlar, yerküreyi dengede tutmak için çakılmış kazıklara benzetilmiştir. Allah Teala, dağlarla dengesini sağladığı bu yeryüzünde uykuyu, geceyi ve gündüzü insan yaşamı için büyük bir nimet kılmış; insanların huzurlu ve mutlu yaşamaları için onları erkekli, dişili çiftler olarak yaratmıştır. Gökleri ve dünyayı aydınlatan güneşi, bol yağmurlarıyla yeryüzünde birçok nimetin yetişmesine ve hayatın devam etmesine vesile olan bulutları yaratan yüce kudret, tümüyle yepyeni bir âlem kurmaya kadirdir; işte o, ahiret âlemdir.

Görsel 1.9: Dünya, ahiret hayatının kazanıldığı yerdir.

59 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/535-536.

60 bk. Topaloğlu, "Nebe suresi", 32/470.

4

Kıyametin Nasıl Gerçekleşeceğinin Bildirilmesi (17-20. Ayetler)

Hakkın batıldan, haklının haksızdan, müminin inkârcıdan ayırt edileceği büyük hesap gününe "ayırım günü" denir. O gün bütün insanlar bir araya gelecek, Yüce Allah onlar arasında hükmünü verecek, böylece dünyada işlenmiş bütün haksızlıklar karşılığını bularak kusursuz adalet gerçekleşecektir.⁶¹ Yine o gün sağlam yapılı gökyüzü insanların bilmediği bir biçimde yarılıp birbirinden ayrılacak, köklü dağlar yerlerinden yürütülerek birer serap hâline gelecek ve uçuşan toz toprak zerrelere dönüşecektir.⁶²

5

İnkâr Edenlerin ve Müttakilerin Ahiretteki Sonlarının Bildirilmesi (21-36. Ayetler)

Sûra üfürülmesinin ve mahşerde toplanmanın ardından Allah'ın (cc) koyduğu sınırları aşan kimselerle O'na karşı gelmekten sakınanları (müttakiler) bekleyen son sergilenmektedir. Önce ilk gruptan yani o günü yalanlayanların durumlarından başlanılarak onları bekleyen acıklı son anlatılmış, sonra da müttakilerin ahiretteki güzel hâlleri ortaya konulmuştur. "Müttakiler" şeklinde anılan itaatkâr müminler için ahirette hazırlanan nimetler ise "gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve hiçbir insan aklının tam olarak tasavvur edemeyeceği türdendir."⁶³

6

Yüce Allah'ın Rab ve Rahman Oluşunun Vurgulanması ve Hesap Günü Uyarısı (37-39. Ayetler)

Yüce Allah, göklerin ve yerin Rabbi'dir. O, Rahman isminin bir tecellisi olarak kullarına merhametle hitap etmekte ve "yakın bir azap" konusunda onları uyarmaktadır. Akabinde ahiret gününün gerçek olduğunu tekrar bildirmekte ve insanların O'na giden yolu seçip seçmeme hususunda serbest bırakıldıklarını hatırlatmaktadır.⁶⁴

7

Ahirette Kâfirlerin Pişmanlık İçinde Yok Olmayı İsteyeceklerinin Bildirilmesi (40. Ayet)

Surenin sonunda, kıyametin mutlaka gerçekleşeceği hatırlatılıp herkesin önceden yaptığı için karşılığını alacağı o günde inkârı tercih edenlerin toprak olmayı isteyeceği bildirilir.⁶⁵

► Görsel 1.10

Müslüman birey göklerin ve yerin Allah (cc) tarafından boşa yaratılmadığını düşünür.

61 bk. Karaman, *Kur'an Yolu*, 5/536.

62 bk. Kutup, *Fi Zilâli'l-Kur'ân*, 15/470; Taha suresi, 105. ayet; Vakia suresi, 5. ayet; Hakka suresi, 14. ayet.

63 Buhari, "Tevhit", 35; Müslim, "İman", 312.

64 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/541-542.

65 bk. Topaloğlu, "Nebe suresi", 32/470.

Tefekkür Köşesi**DAĞLAR NE İŞE YARAR?**

“Biz, yeryüzünü bir döşek kılmadık mı? Dağları da birer kazık?” (Nebe suresi, 6-7. ayetler.) ayetlerinde olduğu gibi dağların kazık mahiyetinde olduğunu bildiren ayetler vardır.

Peki, bilim ne diyor?

“Kıtalardeki dağlar ve okyanuslardaki dağlar arasındaki temel fark, materyalindedir. Fakat her ikisinde de dağları destekleyen kökler vardır. Kıtalardeki dağlarda, hafif ve yoğunluğu az madde yerin içine doğru kök olarak uzanır. Okyanuslardaki dağlarda da dağı kök gibi destekleyen hafif madde vardır. Köklerin fonksiyonu, Arşimed kanununa göre dağları desteklemek içindir. Dağların yer kabuğunun genel dengesini sağlamadaki etkisi izostasi (isostasi) diye tanımlanır.”

Webster's New Twentieth Century Dictionary'de (Webster'ın Yeni 20. Yüzyıl Sözlüğü) bu terim şöyle açıklanır: “Jeoloji’de dağların Dünya yüzeyinin altında oluşturdukları yer çekimsel kuvvet sayesinde yer kabuğunun genel dengesinin sağlanması. Ayrıca Amerikan Bilim Akademisi eski Başkanı Frank Press’in, dünya çapında pek çok üniversitede ders kitabı olarak okutulan Earth (Dünya) adlı kitabında, dağların kazık şeklinde oldukları ve yeryüzüne derinlemesine gömülü oldukları ifade edilmektedir.”

Prof. Dr. Hayreddin Karaman

(bk. <http://www.hayrettinkaraman.net/makale/1889.htm> Erişim Tarihi: 18.08.2022)

Nebe suresi
e-içeriğine
bu karekodan
ulaşabilirsiniz.

Düşünün-Paylaşın

Nebe suresinde “büyük haber” olarak ifade edilen kıyamet gününün insan davranışları üzerindeki etkileriyle ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. Kur'an'dan Dualar Öğreniyorum: Araf Suresi, 151. Ayet

Grafik Bilgi 1.8: Duanın sözlük ve terim anlamı

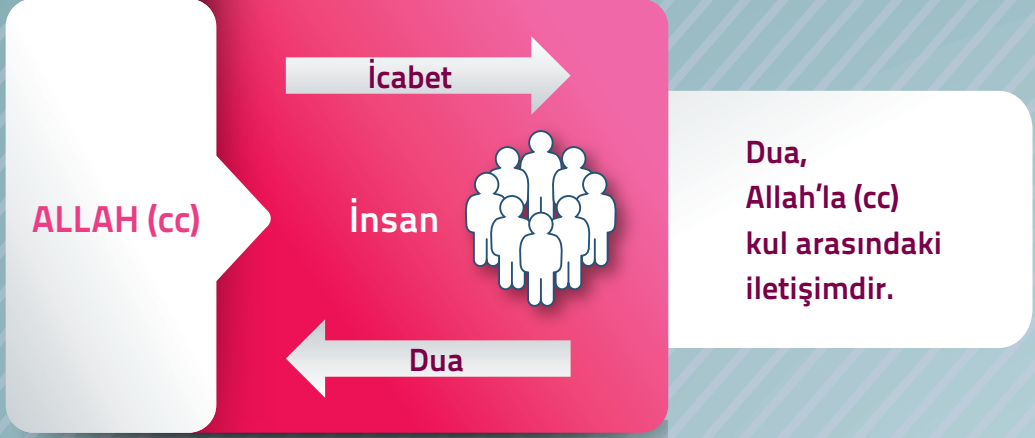
Bir Dua

رَبِّ الشَّجَرِ الْأَيْصَلِ وَالْبِشْرِ الْأَمْرِ

“Rabbim, gönlüme ferahlık ver, işimi bana kolaylaştır.”
(Taha suresi, 25-26. ayetler.)

Din duygusu fitri olduğu gibi dua da fitri bir duygudur. İnsanlar hayatta üstesinden gelemeyecekleri sıkıntılı durumlarla karşılaştıklarında bu duygu ortaya çıkmaktadır. Bu gerçek, bir ayette şöyle anlatılır: **"Dağlar gibi dalgalar insanları kuşattığı zaman, dini tamamen Allah'a has kılarak O'na yalvarırlar, karaya çıkararak kurtardığında içlerinden bir kısmı doğru yolda kalır. Zaten ayetlerimizi bilerek ancak hain nankörler inkâr eder."**⁶⁶

66 Lokman suresi, 32. ayet.

▲
Grafik Bilgi 1.9: Duanın mahiyeti

Dua, kulluğun gereği olan ibadetin özüdür. Nitekim bir ayette **"De ki: Kulluğunuz ve niyazınız olmasa Allah size ne diye değer versin!..."** (Furkan suresi, 77. ayet.) buyrulmuştur. Hz. Peygamber de bir hadisinde, **"Dua ibadetin kendisidir."** (Ebu Davud, Kitabu'l-Vitr, 23.) buyurarak şu ayeti okumuştur: **"... Bana dua edin, duanıza karşılık vereyim..."** (Mümin suresi, 60. ayet.)

▼
Görsel 1.11
Dua etmek, müminlerin özelliklerinden biridir.

► Grafik Bilgi 1.10
Duada ilkeler

Görsel 1.12

"Kulun Rabb'ine en yakın olduğu an secdedir. O hâlde secdede duayı çoğaltın." (Müslim, "Kitâbu's-Salat", 42.)

67 bk. Pazarlı, *Din Psikolojisi*, 193-196.

ARAF SURESİ 151. AYET

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

"Ey Rabbim, beni ve kardeşimi bağışla, bizi rahmetine kabul et. Zira merhametlilerin en merhametlisi sensin! dedi."

Hız. Musa Tur Dağı'ndan döndüğünde kavminin buzağı heykeline taptığını görmüş ve kızmıştı. Harun (as), onları buzağıya tapmaktan alıkoymak için önlem aldıysa da vazgeçirememişti. Musa'nın (as) hareketleri ve sözleriyle kendisini buzağı heykeline tapanlar karşısında gülünç duruma düşürmemesini, onlarla aynı kefeye koymamasını istedi. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır: **"Musa kızgın ve üzgün olarak kavmine dönünce 'Benden sonra arkamdan ne kötü işler yapmışsınız! Rabb'inizin emrini (beklemeyip) acele mi ettiniz?' dedi. Tevrat levhalarını yere attı ve kardeşinin başını tutup kendine doğru çekmeye başladı. Harun, 'Ey anam oğlu! Bu halk beni zayıf gördü ve az kalsın beni öldürecek! Sen de düşmanları bana güldürme ve beni bu zalim kavimle bir tutma!' dedi."**⁶⁷

Hız. Musa (as), Harun'un (as) açıklamalarından etkilenerak sakinleşmiş; Tevrat levhalarını yere atmasından dolayı ve kardeşinin bir kusurunun olabileceği ihtimaliyle Allah'tan (cc) bağışlanma dilemişti.⁶⁸

Hız. Musa'nın Araf suresi, 151. ayette yaptığı dua daha önce Hız. İbrahim'in (as) yaptığı şu duaya benzemektedir:

"Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, ana babamı ve inananları bağışla."⁶⁹ Hız. Peygamber de dua ederken tüm müminleri kapsayacak bir dil kullanmış ve şu ayetin okunmasını tavsiye etmiştir: **"... Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver ahirette de iyilik ver, bizi cehennem azabından koru ..."**

(Bakara suresi, 201. ayet.)⁷⁰

Görsel 1.13

Hız. Musa'nın inzivaya çekildiği Tur Dağı'ndan bir kesit

67 Araf suresi, 150. ayet.

68 Karaman vd., Kur'an Yolu, 2/595-596.

69 İbrahim suresi, 41. ayet.

70 Buhari, "Deavât", 55.

KUR'AN'DA DUA ÖRNEKLERİ

"Rabbimiz! Bizi doğru yola erdirdikten sonra kalplerimizi eğriltme, katından bize rahmet bağışla; şüphesiz Sen sonsuz bağışta bulunansın." (Al-i İmran suresi, 8. ayet.)

"... Rabbim! benim ilmimi artır, de." (Taha suresi, 114. ayet.)

"... Rabbimiz! Bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla. Kalbimizde müminlere karşı hiçbir kin bırakma. Rabbimiz! Şüphesiz Sen şefkatlisin, merhametlisin, derler." (Haşr suresi, 10. ayet.)

"Onlar, 'Ey Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle.' diyenlerdir." (Furkan suresi, 74. ayet.)

"Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle. Ey Rabbimiz! Duamı kabul et!" (İbrahim suresi, 40. ayet.)

"... Ey Rabbimiz! Unutur ya da yanılsak bizi sorumlu tutma. Ey Rabb'imiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme. Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlamızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et." (Bakara suresi, 286. ayet.)

Grafik Bilgi 1.11: Kur'an'da dua örnekleri

Araştırınız

"Bizi doğru yola ulaştır, kendilerine nimet verdiğin kimselerin yoluna. Gazabına uğrayanların ve dalalete düşenlerin yoluna değil."

(Fatiha suresi, 5-7. ayetler.)

Bu ayetlerde geçen "gazaba uğrayanlar ve dalalete düşenler" ifadesi ile kimlerin kastedildiğini araştırarak tespitlerinizi paylaşınız.

Kur'an'da dua ile ilgili e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

4. Kur'an Kavramlarını Öğreniyorum: Veli, Adalet, Zulüm, Şefa

Veli

Bir şeye yakın olmak, bir kimseyle yan yana bulunmak anlamındaki "vely" kökünden türemiş bir sıfattır. Allah'a (cc) nispet edildiğinde "yardımcı, dost" manasına gelir. "Yarattığı varlıkların tüm ihtiyaçlarını karşılayan, onları koruyup gözetleyen, seven ve işlerini idare eden." anlamındaki Allah'ın (cc) güzel isimlerinden biridir. Kur'an-ı Kerim'de "vely" kökünden türemiş fiil ve isim kalıplarındaki kelimeler altmışa yakın yerde tekrar edilerek Allah'a (cc) veya O'nun dostu olan kula nispet edilmiştir.⁷¹

Veli Kavramının Kur'an'daki Kullanımları**Grafik Bilgi 1.12**

Kur'an'da veli kavramının anlamları

Görsel 1.14

el-Veli, Allah'ın (cc) güzel isimlerinden biridir.

⁷¹ Topaloğlu - Çelebi, "Velî", 342.

⁷² Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 2/291.

Veli kavramının geçtiği ayetlerin çoğunda insanlara, müminlere ve Hz. Peygamber'e yardımcı olacak, onları koruyacak gerçek dostun Allah (cc) olduğu belirtilmektedir. Ayrıca insanların Allah'tan (cc) başka dostları bulunmadığı ifade edilmekte, O'na dayanıp güvenmeleri öğütlenmektedir.⁷³

Bir Ayet

"Allah düşmanlarınızı sizden daha iyi bilir. Gerçek bir dost olarak Allah yeter, bir yardımcı olarak da Allah kâfidir." (Nisa suresi, 45. ayet.)

Kur'an'da Allah'ın (cc) müminlerin velisi olduğu, onları zorluk ve sıkıntılar karşısında yarımsız bırakmadığı ve karanlıklardan aydınlığa çıkardığı örnekleriyle açıklanır.⁷⁴

Kur'an'a göre müminler birbirlerinin velisi, dostu ve yardımcısıdır. Bu dostlukta iyilik üzerine yardımlaşma, birbirini iyiliğe teşvik edip kötülükten alıkoyma davranışları sergilenir. Allah Teala'nın böyle müminlere sonsuz merhamet göstereceği bildirilmektedir.⁷⁵

Müminler birbirleri ile dostluk, yardımlaşma ve dayanışma içerisinde olmalıdır. Müminlerin birbirine karşı düşmanlık edip de mümin olmayanları dost ve mütefik edinmeleri Kur'an-ı Kerim'e göre yanlış bir tutumdur. Nitekim **"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin. Kim bunu yaparsa, artık onun Allah nezdinde hiçbir değeri yoktur..."**⁷⁶ ayetikerimesi bu hususa dikkat çekmektedir.

Görsel 1.15

Müminler yardımlaşma ve dayanışma içinde olmalıdır.

73 bk. Çağrı, "Dostluk", 9/511.

74 bk. Bakara suresi, 257. ayet.

75 bk. Tevbe suresi, 71. ayet.

76 Al-i İmran suresi, 28. ayet.

Yorumlayınız

Dostluk kavramı sizin için ne ifade ediyor? Sizce dostlukta bulunması gereken hususlar nelerdir?

Kur'an-ı Kerim'de dostun, sevdiği kişiye yardımcı olması, onu koruyup kollaması, maddi ve manevi sıkıntılardan kurtarması, iyiliğe yöneltmesi gerektiğine işaret edilmiştir. Nitekim en büyük dost olan Allah (cc), bu dostluğunun belirtisi olarak insanlar için koruyucu, yardımcı ve merhametlidir.⁷⁷

Adalet

İsabet etmek, aşırılıktan uzak ve dengeli olmak, hak ve hukuka uygunluk anlamlarına gelir. Allah'ın (cc) güzel isimlerinden biri olan "el-Adl", mutlak adalet sahibi, aşırılığa meyletmeyen demektir. Allah (cc) her konuda en uygun olanı bilir, söyler ve yapar. Allah'ın (cc) adaleti aynı zamanda yarattıklarına karşı zulm olmadığı anlamını da içerir.⁷⁸

Grafik Bilgi 1.13

Kur'an-ı Kerim ve hadislerde adalet kavramının başlıca anlamları

Adalet; hakkı sahibine vermek, her şeyi layık olduğu yere koymak anlamındadır. Kur'an-ı Kerim'de, insanlar arasında hükmeden kişilerin ve yöneticilerin adaletli olması gerektiği vurgulanmıştır. **"Allah size, emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder..."**⁷⁹ ayetikerimesi bu duruma işaret etmektedir.

Araştırınız

Hiz. Ömer'in hayatından adaletli davranmak ile ilgili bir örnek bularak arkadaşlarınızla paylaşınız.

Adalet; insanlar arası ilişkilerin ölçüsü, toplumsal birlik beraberlik ve huzurun teminatıdır. Hem kişisel ilişkilerde hem de toplumu oluşturan kurumlarda adaletin gözetilmesi gerekir. Adaletin olmadığı yerde zulüm ortaya çıkar. Haksızlıklar, toplumsal huzuru bozmakla kalmaz, insanların birbirine düşmanca hareket etmelerinin de önünü açar.⁸⁰

Gerçek adalet herkes için hakkı ve eşitliği gözetmektir. Bu sebeple insanın, kendisi ve yakınları dışındakiler için de adalet peşinde koşması gerekir. İnsanın sadece kendisi ve yakınları için adalet istemesi de bir adaletsizlik türüdür.

Bir Ayet

"Ey iman edenler! Kendinizin veya anne babanızın ve akrabanızın aleyhine bile olsa adaleti ayakta tutun, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (İnsanlar) zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın. Eğer adaletten sapar veya üzerinize düşeni yapmaktan geri durursanız bilin ki Allah yaptığınız her şeyden haberdardır."

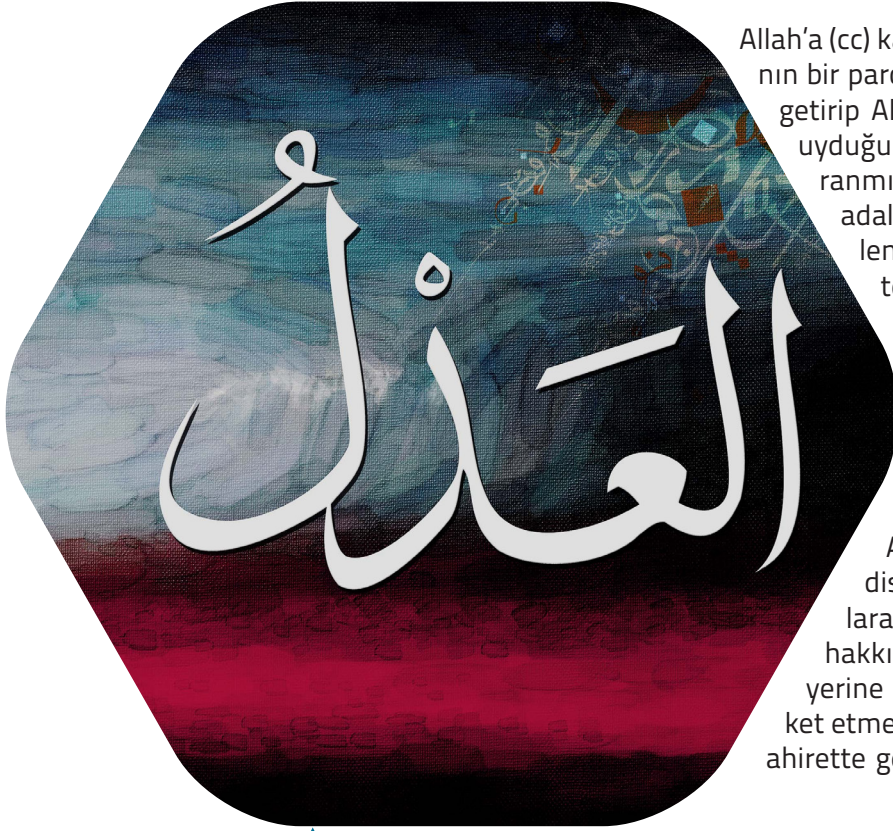
(Nisa suresi, 135. ayet.)

Allah Teala, Müslümanların kendi aralarındaki adaletinin yanı sıra milletlerarası ilişkilerde de adaletten ayrılmamalarını, düşmanlarına bile adil davranmalarını emrederek şöyle buyurmuştur: **"Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutun, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya itmesin. Adaletli olun. Bu, takvaya daha uygundur. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır."**⁸¹

79 Nisa suresi, 58. ayet.

80 bk. Çağrı, "Adalet", 1/341.

81 Maide suresi, 8. ayet.

Allah'a (cc) karşı adil olmak adalet kavramının bir parçasıdır. İnsan, kulluğunu yerine getirip Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uyduğunda O'na karşı adaletli davranmış olur. İslam dininde en büyük adalet Allah'a (cc) karşı gösterilen adalettir. Bununla birlikte Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah'ın el-Adl isminin gereği olarak kullarına ahirette hiçbir şekilde haksızlık yapmayacağı ve onlar arasında adaletle hükmedeceği vurgulanmıştır.⁸²

Adalet; insanın Allah'a (cc), kendisine, aile fertlerine, diğer insanlara ve tüm varlık âlemine karşı hakkı gözetmesi ve sorumluluklarını yerine getirmesidir. Bu bilinçle hareket etmek insana hem dünyada hem de ahirette gerçek huzuru getirir.

Görsel 1.16: el-Adl, Allah'ın (cc) güzel isimlerinden biridir.

Zulüm

Zulüm; meşru sınırı aşmak, yersiz hareket etmek, haksızlık etmek anlamlarına gelir. Zulüm kavramı Kur'an öncesi Arap toplumunda insani ilişkilerde her türlü olumsuz söz, fiil ve davranışları ifade etmekte kullanılmıştır.⁸³

ZULÜM

- Baskı, şiddet, haksızlık etme, haddi aşma, doğru yoldan şaşma
- Allah'ın (cc) birliğini inkâr etme, O'nun ilke ve sınırlarını tanımama
- Hukuki sınırı geçme, başkasının hakkını alma⁸⁴

Grafik Bilgi 1.14: Zulüm kavramının anlamları

82 bk. Yunus suresi, 54. ayet.

83 Topaloğlu - Çelebi, "Zulüm", 356.

84 Serinsu vd., "Zulüm", 403.

Adaletin zıddı zulümdür. Haksızlığın her çeşidi zulüm kapsamına girmektedir. Kur'an-ı Kerim'de zulmün her türlüşü yasaklanmış ve zulmedenlere karşı ne gibi karşılıkların olduğu belirtilmiştir. Haksızlık yapılan kişinin Müslüman olup olmaması sonucu etkilemez. Zarar vermemek ve zarara uğramamak İslam'ın temel prensiplerindendir.⁸⁵

Kur'an-ı Kerim'de zulüm öncelikle şirk, inkâr ve Allah'ın (cc) koyduğu sınırların çiğnenmesi gibi durumları anlatır. Bunlar Allah'a (cc) karşı yapılan haksızlık anlamına geldiği için zulüm olarak nitelendirilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Lokman'ın, oğluna öğüt verirken **"... Sevgili oğlum! Allah'a ortak koşma. Çünkü O'na ortak koşmak kesinlikle çok büyük bir zulümdür."**⁸⁶ dediği bildirilmektedir.

Görsel 1.17: Dünyanın farklı yerlerinde zulme uğrayan insanlar zor şartlar altında yaşamaktadır.

İnsan, Allah'ın (cc) çizdiği sınırlar dışına çıkıp günah işlediğinde kendine zulmetmiş olur.⁸⁷ Günahlar, insanı Allah'tan (cc) uzaklaştırır. Bu durum insanın kendisine yaptığı büyük bir zulümdür. Ancak insan samimi bir şekilde pişman olduğunda Allah'ın (cc) sonsuz merhameti ve af kapısı ona açıktır.⁸⁸

İnsanlar arası ilişkilerdeki bütün haksızlıklar zulümdür. Haksızlıkların ve zulmün olduğu toplumlarda birlik beraberlik ve kardeşlik duygusu zarar görür. Allah Teala, Kur'an-ı Kerim'de başkalarına zulmedenlerle ilgili şöyle buyurmuştur: **"Kınama ve cezalandırma ancak insanlara zulmeden ve yeryüzünde haksız yere saldırıda bulunanlara yöneliktir. Onlar için elem verici bir azap da vardır."**⁸⁹

85 Görmez vd., *Hadislerle İslam*, 3/620.

86 Lokman suresi, 13. ayet.

87 bk. Tevbe suresi, 70. ayet.

88 bk. Nisa suresi, 110. ayet.

89 Şûra suresi, 42. ayet.

Bir Hadis

"... Zulme uğrayanın bedduasından sakın çünkü onunla Allah arasında hiçbir perde yoktur." (Buhari, "Zekât", 63.)

Allah Teala başkalarına zulmetmeyi ve zalimlere destek olmayı yasaklayarak şöyle buyurmuştur: **"Zalimlerin yanında olmayın, sonra ateş sizi de yakar..."**⁹⁰ Ayrıca zulme karşı sessiz kalmak, diğer insanların acılarını görmezden gelmek İslam ahlakı ile bağdaşmaz.

Görsel 1.18

Ülkelerinde zulme uğrayarak göç etmek zorunda kalan insanlara yardım eli uzatmak dinî ve insani bir görevdir.

90 Hud suresi, 113. ayet.

Bir Hadis

"... Allah'ım, zulmetmekten ve zulme uğramaktan sana sığınırım."

(Buhari, Edebü'l-Müfred, 175.)

Şefaât

Şefaât, tek olan bir şeyi dengi veya benzeriyle çift hâle getirmek; birinin önüne düşüp işini görmeye çalışmak, işinin görülmesi için birinin aracılığını istemek anlamlarına gelir. Aracılık eden, şefaatte bulunan kişiye "şafi" denir.⁹¹

KELİME ANLAMI

ŞEFAAT

Birinden başkası adına ricada bulunma, onun kusurlarının bağışlanmasını istemektir.⁹²

TERİM ANLAMI

ŞEFAAT

Kıyamet gününde peygamberlerin ve kendilerine izin verilen salih kulların, müminlerin bağışlanması için Allah (cc) katında niyazda bulunmasıdır.⁹³

Grafik Bilgi 1.15: Şefaât kelimesinin sözlük ve terim anlamı

Bir kimse için Allah (cc) nezdinde şefaatte bulunmak, onun için dua edip bağışlanmasını istemektir. Nitekim Kur'an'da meleklerin günahkâr müminler için istiğfar ettiği şöyle bildirilmektedir: **"Arşı yüklenenler ile onun çevresinde bulunanlar rablerini hamt ile tesbih ederler, O'na iman ederler ve müminlerin bağışlanmasını dilerler: Ey Rabbimiz! Sen, rahmetin ve ilminle her şeyi kuşattın. Tövbe edenleri ve yolundan gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru!"**⁹⁴

91 Alıcı, "Şefaât", 38/411.

92 Serinsu vd., "Şefaât", 338.

93 Alıcı, "Şefaât", 38/411.

94 Mümin suresi, 7. ayet.

▲
Görsel 1.19: Allah 'a (cc) gönülden bağlı olarak dua eden müminlere diledikleri verilecektir.

Kur'an-ı Kerim'deki şefaât kavramı konu ile ilgili hadis-i şeriflerle birlikte değerlendirilmelidir. Başta Resulullah (sav) olmak üzere bütün peygamberler, melekler, şehitler ve salih kulların müminlere şefaât edeceği bildirilmektedir.⁹⁵ Peygamberimizin şefaati ile ilgili bir hadis-i şerifte şöyle buyrulmuştur: "... Benim şefaâtim, kalbi dilini, dili de kalbini tasdik ederek Allah'tan başka ilah olmadığına samimiyetle şehadet eden kimse içindir."⁹⁶

Allah Teala, şefaatin ancak kendi izni ve rızası ile mümkün olduğuna işaret etmektedir. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de **"O gün, Rahman'ın kendisine izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu kimseden başkasının şefaati bir yarar sağlamaz."**⁹⁷ ayetiyle dile getirilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de peygamberlerin Allah'ın (cc) razı olmadığı kimsele-re şefaât edemeyeceği de ifade edilmektedir.⁹⁸ Ayrıca müşriklerin beklediği anlamda bir şefaatin olmadığı vurgulanmaktadır: **"Yoksa onlar kendilerine Allah'tan başka şefaâtçiler mi edindiler? De ki: O şefaâtçiler hiçbir şeye güç yetiremez, hiçbir şeyi kavrayamaz olsalar da mı?"**⁹⁹

Şefaât herhangi bir dereceyi hak etmeyen birisi için yapılan aracılık ve kayırma şeklinde anlaşılmamalıdır. Böyle bir durum hem ilahi adalet hem de şefaât etmelerine izin verilenler açısından mümkün değildir. Aslında şefaât, sonsuz merhamet sahibi olan Allah'ın (cc), şirke ve küfre bulaşmayan kullarını affedip bağışlamasının yollarından biridir. Şefaât gerçeği insanları ibadet etmekten ve salih ameller işlemekten alıkoymamalı, onları gevşekliliğe sevk etmemelidir.¹⁰⁰

95 bk. Buhari, "Tevhîd", 24; Müslim, "İman", 302; İbni Mace, "Cihat", 16; Nesai, "Tatbik", 81.

96 Ahmed bin Hanbel, *Müsned*, 2/518.

97 Taha suresi, 109. ayet.

98 Enbiya suresi, 27-28. ayetler.

99 Zümer suresi, 43. ayet.

100 Görmez vd., *Hadislerle İslam*, 7/629.

1. Ünite Ölçme ve Değerlendirme

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen sözcüklerden uygun olanları ile tamamlayınız.

(adalet, dua, İsrailoğulları, sahabe, meal, Mülk, Nebe, tefsir, tercüme, tövbe)

1. Ayetlerde anlatılmak istenen ifadeyi kelime kelimesine değil yaklaşık olarak başka bir dile çevirmeye denir.
2. Ayetlerin anlamını ayrıntılı olarak araştırma imkânı veren kaynakları Kur'an'ı anlamının vazgeçilmez unsurudur.
3. Kur'an'ı hayatlarının merkezine alan onu ana mesajları doğrultusunda okumanın en güzel örneklerini ortaya koymuştur.
4. Hz. İsa, Yahudilerin oluşturduğu bir toplum olan için gönderilmiş peygamberlerdendir.
5. Büyük haber anlamına gelen suresidir.
6. Kulluğun gereği olan ibadetin özüdür.
7. İnsanlar arası ilişkilerde toplumdaki birlik ve beraberliğin teminatıdır.

B. Aşağıdaki soruların cevabını altlarındaki boşluklara yazınız.

8. Hz. İsa'nın babasız yaratılması ile Hz. Âdem'in yaratılması arasında bir benzerlik var mıdır? Açıklayınız.

9. Dua ederken nelere dikkat edilmelidir?

10. Müminlerin birbirinin velisi (dostu) olmaları neden önemlidir?

C. Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

11. "... Sabahın beyaz ipliği, siyah ipliğinden ayırt edilinceye kadar yiyin, için, sonra akşama kadar orucu tamamlayın..." (Bakara suresi, 187. ayet.) mealindeki ayet inince saha-beden Adiy bin Hatem (ra) ayetin işaret ettiği benzetmeyi anlayamadığı için yatarken yastığının altına biri beyaz diğeri siyah iki iplik koydu ve onları birbirinden ayırt edin-ceye kadar yiyip içti. Sabah olunca da Peygamber Efendimize (sav) durumu arz etti. Bunun üzerine Resulullah (sav), "Ayetteki iplerden maksat, gündüzün aydınlığının ge-cenin karanlığından seçilmesidir." buyurdu.

(Buhari, "Tefsîr", 2; Müslim, "Sıyam", 34, 35.)

Bu metinden hareketle Hz. Peygamber'in söylediği sözle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Anlaşılması güç olan ayeti açıklamıştır.
 B) İmsak vaktinin doğru tespit edilmesini istemiştir.
 C) Oruçla ilgili soruyu cevaplamıştır.
 D) Kur'an ayetini izah etmiştir.
 E) Kur'an dışında bir hüküm ortaya koymuştur.
12. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) Kur'an'ın bir hidayet kaynağı olması onun diğer dillere çevrilmesini gerektirir.
 B) Kur'an, Allah'ın kelamı olduğu ve edebî özellikler içerdiği için tam olarak tercüme edilemez.
 C) Hz. Peygamber, Kur'an-ı Kerim ayetlerini kendi hayatında uygulayarak ve açıkla-yarak tefsir etmiştir.
 D) Kur'an çevirileri isimlendirilirken "tercüme" yerine "tefsir" kelimesi kullanılmaktadır.
 E) Meallerdeki farklılıklar, çeviri yapanların kişisel birikimlerinden kaynaklanır.

13. Aşağıda verilen kavram ve tanım eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) Meal: Kur'an ayetlerinin ne anlama geldiğini açıklamak ve Kur'an'ı yorumlamaktır.
 B) Dirayet: Kur'an-ı Kerim'i yorumlamada kaynak olarak Kur'an, hadis, sahabe ve ta-biin sözlerini esas alan tefsirdir.
 C) Müfessir: Kur'an ayetlerinin anlamını açıklayan ve tefsir yazan kimselere denir.
 D) Rivayet: Kur'an, hadis, sahabe ve tabiin sözlerinin yanı sıra dilin inceliklerine, mü-fessirin akli çıkarımlarına dayanılarak yapılan tefsirdir.
 E) Harfî (Lafzi) Tercüme: Kur'an ayetlerinde anlatılmak istenilenin kelimesi kelimesi-ne değil yaklaşık olarak başka bir dile çevrilmesidir.

14. Meallerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kur'an'ın aynen tercüme edilemeyeceğini ifade eder.
- B) Kur'an'ın yerini tutmaz ve namazda kıraat edilmez.
- C) Allah'ın (cc) buyruklarıyla ilgili temel bilgileri verir.
- D) Kur'an'ı detaylı bir şekilde öğrenme imkânı sunar.
- E) Arapça bilmeyenler için Kur'an'ı anlamanın ilk adıımıdır.

15. • İlk örnekleri Hz. Peygamber tarafından verilmiştir.
• Kur'an'ın dil ve edebiyat özelliklerini daha detaylı yansıtır.
• Tarih boyunca pek çok âlimin çabasına konu olmuştur.

Verilen cümleler aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?

- A) Kıraat B) Meal C) Tefsir D) Telif E) Tercüme

16. Hz. İsa ile ilgili

- I. Yaşadığı Filistin Bölgesi Pers İmparatorluğu'nun hâkimiyeti altındaydı.
- II. Otuz yaşına gelince Allah (cc) tarafından peygamber olarak görevlendirildi.
- III. Resullerin en büyükleri olan "ülülazm" peygamberlerden biridir.
- IV. Kendisine kutsal kitap olarak İncil indirildi.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) III ve IV E) II, III ve IV

17.

	Surede Yer Alan Konular	Sure
I.	Kâinatın düzeni ile kıyametin delillendirilmesi	Nebe
II.	Allah Teala'nın varlığı, birliği, azameti ve evrendeki hükümlanlığı	Mülk
III.	Hayat ve ölüm arasında yaşanan âlemin bir imtihan olarak yaratılması	Mülk
IV.	Cehennem ehlinin dünyadayken ilahi tebliğe karşı gelmelerinin getirdiği pişmanlıkları ve geç kalan itirafları	Nebe

Yukarıda verilen sure ve konu eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) III ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

18. I. Yedi kat göğün kusursuz düzenine dair örnekler
 II. Ahirette kâfirlerin pişmanlık içinde yok olmayı isteyeceklerinin bildirilmesi
 III. Kâinattaki mükemmel işleyiş ile ilgili örnekler
 IV. Ahirette müminlerin mükâfatlandırılacaklarının müjdesi
 V. Hayatın bir imtihan dünyası olarak yaratılması

Verilenlerden hangileri Mülk ve Nebe surelerinin ortak konularındandır?

- A) I ve II B) III ve V C) I, II ve V D) I, III ve IV E) III, IV ve V

19. Yunus (as), kavmini İslam'a çağırarak, insanlar çağrısına uymayınca Rabb'inden izinsiz olarak onları terk etmiş ve deniz yolculuğuna çıkmıştır. Denizde beliren bir tehlike üzerine gemidekiler arasında kura çekilmiş ve kura sonucu denize atılmıştır. Denizde kendisini büyük bir balık yutmuştur. Balığın karnında dua ederek tövbe etmiştir. Allah (cc) da tövbesini kabul etmiş, bunun üzerine balık onu sahile bırakmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Hz. Yunus'un yaptığı duadır?

- A) "... Rabbimiz! Eğer unutacak veya yanılacak olursak bizi sorumlu tutma..."
 (Bakara suresi, 286. ayet.)
 B) "Rabbim! Beni ve soyumdan gelecek olanları namazı devamlı kılanlardan eyle; Rabbimiz, duamı kabul et."
 (İbrahim suresi, 40. ayet.)
 C) "... Karanlıklar içinde, 'Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım. Ben gerçekten zulmedenlerden oldum.' diye dua etti."
 (Enbiya suresi, 87. ayet.)
 D) "... Bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize tarafından rahmet bağışla. Lütfu en bol olan sensin."
 (Al-i İmran suresi, 8. ayet.)
 E) "... Bizi ve bizden önce inanan kardeşlerimizi bağışla, kalplerimizde inananlara karşı bir kin bırakma!..."
 (Haşr suresi, 10. ayet.)

20. Aşağıda verilen tablodaki açıklamalarla kavramların doğru eşleştirmesi hangisidir?

	Açıklamalar		Kavramlar
1	Birine yardım eden, birisinin işini üzerine alıp yürüten, seven, sevilen, arkadaş ve dost.	a	Şefa'at
2	Bir işi yerli yerine koyma, hak sahibine hakkını verme, hak ve hukuka uygunluk, her şeyin olması gerektiği yerde bulunması.	b	Veli
3	Baskı, şiddet, eziyet, işkence, haksızlık etme, haddi aşma, doğru yoldan şaşma.	c	Adalet
4	Kıyamet gününde peygamberlerin ve kendilerine izin verilen salih kulların müminlerin bağışlanması için Allah (cc) katında niyazda bulunması.	ç	Zulüm
		d	Tevekkül

- A) 1-a, 2-d, 3-b, 4-ç B) 1-b, 2-c, 3-ç, 4-a C) 1-b, 2-ç, 3-a, 4-c
 D) 1-d, 2-e, 3-b, 4-c E) 1-d, 2-c, 3-a, 4-e

21-23. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Yüce Allah, emir ve yasaklarını insanlara kolaylıkla ulaştırsınlar diye her peygambere kendi toplumunun diliyle hitap etmiş ve vahyini onların diliyle göndermiştir. Kur'an'ın Arapça indirilmiş olması onun sadece Araplara indirildiği anlamına gelmez. Nitekim bazı ayetler, onun bütün insanlığa hitap ettiğini, dolayısıyla evrensel bir kitap olduğunu göstermektedir. Kur'an yalnız Arapların kutsal kitabı olmadığından Arapça bilmeyenlerin onu anlayabilme-leri ve böylece İslam'ı birinci kaynağından öğrenme imkânını elde etmeleri için Kur'an'ın başka dillere çevrilmesi zorunludur. Ancak bu çeviriler insan çabasının ürünleridir. Bu yüzden az ya da çok kusurlu olup Kur'an'ın orijinal metninin yerini tutmaz. Hiçbir çeviri Kur'an'ın kendisi değildir, sadece çeviriyi yapanın asıl metinden anladığı manalardır. Çevirinin kelimeleri de Yüce Allah'ın kelamı değil çevirenin bu kelama bulduğu karşılıklardır. Ancak bu karşılıkların ilahi kelamı tam olarak karşılması mümkün değildir. Hatta bu, sadece Kur'an çevirileri için değil herhangi bir yazara ait bir eserin çevirisi için de böyledir.

(Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/ 211-212, 613-614.)

21. Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına değinilmemiştir?

- A) Kur'an'ın anlaşılmasında tefsirin önemi nedir?
- B) Kur'an'ın Arapça indirilmesinin temel sebebi nedir?
- C) Peygamberlere gelen vahiy neden kendi toplumlarının diliyle gönderilmiştir?
- D) Kur'an'ın başka dillere çevrilmesini zorunlu kılan sebep nedir?
- E) Kur'an'ın çevirisi Kur'an'ın kendisi olarak kabul edilebilir mi? Niçin?

22. “Biz, Allah’a karşı gelmekten sakınanları Kur'an ile müjdeleyesin, inat eden bir topluluğu da uyarasın diye, onu senin dilin ile indirip kolaylaştırdık.”

(Meryem suresi, 97. ayet.)

Bu ayette işaret edilen Kur'an'ın Arapça indirilmesinin Peygamberimizin (sav) insanları uyarmasında sağladığı kolaylıklar nelerdir?

23. Kur'an'ın eksiksiz çevirisi mümkün müdür? Neden?

2 Ünite

● KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA

Ünitenin PDF'sine bu
karekodan ulaşabilirsiniz.

Ünite sunusuna bu
karekodan ulaşabilirsiniz.

Neler Öğreneceksiniz?

- Okunuşla ilgili bazı harf ve işaretlere dikkat ederek Kur'an'ı okuma
- İsra, Müminun ve Kasas surelerini kurallarına uyarak okuma
- Kur'an-ı Kerim'i okurken Sakin Mim ile Lafzatullah'taki Lam harflerinin okunuşu
- Kalkale, Ra'nın hükümleri ve Sekte
- Vakıf, İbtida, Vasil ve işaretleri
- Secde ayetleri ve secde işareti
- Ezberlenecek sureleri usulüne uygun olarak ezberleme
- Ezberlenen surelerin anlamları
- Anlamı öğrenilen surelerden mesaj ve ilkeler çıkarma

Hazırlık Çalışmaları

1. Kur'an'daki hangi harflerin doğru okunuşunu biliyorsunuz?
2. Lafzatullah kavramı ile ilgili bildikleriniz nelerdir?
3. Kur'an okunuşu ile ilgili işaretlerden hangilerini tanıyorsunuz?
4. Zamanın önemine vurgu yapılan Asr suresi ile ilgili bildikleriniz nelerdir?
5. Kadir Gecesi'nin bin aydan daha hayırlı olarak nitelendirilmesinin sebebi ne olabilir?

İSRA, MÜMİNUN VE KASAS SURELERİ OKUMA ÇALIŞMASI
ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin

Adı Soyadı _____

Numarası _____

Sınıfı _____

A. Aşağıdaki ifadelerden size uygun seçeneği işaretleyiniz.

İFADELER İsra, Müminun ve Kasas surelerini		Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Vakıf işaretlerine dikkat ederek okudum.			
2.	İbtida işaretlerine dikkat ederek okudum.			
3.	Vasl işaretlerine dikkat ederek okudum.			
4.	Daha önce öğrendiğim tecvit kurallarını uygulayarak okudum.			
5.	Sakin mim'in okunuşuna dikkat ederek okudum.			
6.	Kalkale'nin okunuşuna dikkat ederek okudum.			
7.	Ra'nın okunuşuna dikkat ederek okudum.			
8.	Lafzatullah'taki Lam harfinin okunuşuna dikkat ederek okudum.			
9.	Secde ayetlerini sayfada yer alan işaretlerinden tanıyarak okudum.			
10.	Sureleri doğru ve güzel okumaya özen gösterdim.			

B. Aşağıdaki maddeleri, çalışmayla ilgili görüşlerinize göre tamamlayınız.

a) Çalışma sırasında şu bilgileri öğrendim:

b) Çalışmam sırasında şu noktalarda zorlandım:

c) Çalışmayı yeniden yapacak olsaydım şunlara dikkat ederdim:

C. Çalışmalarınızı verimli şekilde sürdürebilmeniz için "Kısmen" ya da "Hayır" seçeneklerini işaretlediğiniz becerileri tekrar ediniz.

Kur'an-ı Kerim'i öğrenme sürecinde aşağıdaki destekleyici etkinlikleri uygulayınız.

Uygulayınız

Bir arkadaşınızın yüzünden okuduğu bölümü dikkatle takip ediniz. Yapılan okuma ve tecvit hatalarını not alınız. Arkadaşınızın okuması bittikten sonra bu hatalar üzerinde konuşunuz.

Okuyunuz

Sınıfınızda iki grup oluşturunuz. Yüzünden okunacak bölümleri grup arkadaşlarınıza okuyunuz. Birbirinizin hatalarını tespit edip, düzelterek okuyuşunuzu geliştiriniz.

Okuyunuz

Yüzünden okunacak her bir bölümü en az on defa okuyunuz. İlk ve son okuyuşlarınızın süresini kronometre ile belirleyerek bir çizelgeye kaydediniz. Okuyuş hızındaki gelişiminizi gözlemleyiniz.

Sıra Sende

Yüzünden okuyacağınız her bir bölümü Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ sitesinden veya öğretmeninizden dinleyiniz. Dinleme esnasında tespit edebildiğiniz tecvit kurallarını defterinize yazınız.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ
 بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ٨٥ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ
 الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ٨٦
 وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ
 وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ٨٧ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ قُلْ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٨٨

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ
 تِسْعٌ وَتِسْتُونَ آيَةً

Sayfanın okunuşuna bu
 karekoddan ulaşabilirsiniz.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ^ط أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ ^ط قَدْ أَهْلَكَ
 مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَآكْثَرُ جَمْعًا ^ط
 وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ^{٧٨} فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
 فِي زِينَتِهِ ^ط قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ
 مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ^{٧٩} وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ ^ط خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ^ج
 وَلَا يُلْقِيهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ^{٨٠} فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ
 فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ ^ق وَمَا كَانَ
 مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ^{٨١} وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ
 يَقُولُونَ وَيَكَانَ اللَّهُ ^ط يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 وَيَقْدِرُ ^ج لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ ^ط عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَانَهُ
 لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ^{٨٢} تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ
 لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ^ط وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ^{٨٣}
 مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ^ج وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
 فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ^{٨٤}

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ ط
 أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾
 وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
 تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا
 بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ ص
 وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى
 الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾
 وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ
 مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ
 الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ ط إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا
حَسَنًا فَهُوَ لَا قِيَهُ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ
شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا
إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِلَّا نَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ
فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا
يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾
فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾
فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ
الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ
الْخَيْرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ
مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ٥١ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ٥٢ وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا
أَمَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا ٥٣ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ٥٤
أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرُؤْنَ
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ٥٥ وَإِذَا سَمِعُوا
الْلَّغْوَ اعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ٥٦ إِنَّكَ لَا تَهْدِي
مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ٥٧ وَقَالُوا إِنْ نَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ نُتَخَطَّفُ
مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَى إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ
كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٥٨ وَكَمْ
أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فِتْلَكَ مَسَاكِينُهُمْ
لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ٥٩ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ٦٠
وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمِّهَارِ سُورًا يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ٦١

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ
وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۚ وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا
فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
تَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝ وَمَا كُنْتَ
بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ
قَوْمًا مِمَّا أَتَيْهِمْ مِنْ نَذِيرٍ ۚ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝
وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَى ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ
مُوسَى مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ
كَافِرُونَ ۝ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى
مِنْهُمَا ۚ اتَّبِعْهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ
فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ
بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا
 سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾
 وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ
 وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾
 وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ
 غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي
 صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ
 الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ
 بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَآخَذْنَاهُ
 وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَاَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ
 عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ
 وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا
 لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى
 بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمُ
مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾
فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ
وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ
مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾ أَسْلُكُ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ
مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ
بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
فَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ
أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ
مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ
سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ
إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا أَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي
سَوَاءَ السَّبِيلِ ٢٢ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً
مِّنَ النَّاسِ يَسْكُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ
قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ
وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ٢٣ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ
فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ٢٤ فَجَاءَتْهُ
إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَىٰ اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ
لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ
الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٢٥
قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ
الْقَوِيَّ الْأَمِينُ ٢٦ قَالَ إِنِّي أَرِيدُ أَنْ أَنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ
هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِي حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا
فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ
مِنَ الصَّالِحِينَ ٢٧ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ٢٨

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ أٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۖ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ
 فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَعَاثَ
 الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ
 قَالِ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ
 إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾
 قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾
 فَاصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ
 يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ
 أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ
 تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ
 جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾
 وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَآءِ
 يَأْتِمُرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾
 فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى
أُمِّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خَفَتْ عَلَيْهِ فَلَبِثَ فِي الْيَمِّ
وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا
وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾
وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ ق
عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾
وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِن كَادَتْ لَتُبْدِيَ بِهِ لَوْ لَا
أَنْ رَبَطْنَا عَلَى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾
وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾
فَرَدَدْنَاهُ إِلَى أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ
أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

3. Kasas Suresi

سُورَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تَمَانٍ وَتَمَانُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طسّم ١ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢ نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَى
وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٣ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ
أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ يَذَّبِحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ
نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ٤ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ
اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ٥

وَنُمَكِّنَ

Sayfanın okunuşuna bu
karekodan ulaşabilirsiniz.

Okuyunuz

Yüzünden okuyacağınız her bir bölümü, öğretmeniniz kelime kelime okuduktan sonra koro hâlinde tekrar ediniz.

Sıra Sende

Müminun suresini Diyanet İşleri Başkanlığının <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/muminun-suresi-23/ayet-1/diyaret-vakfi-meali-4> linkinden takip ederek tecvit kurallarına uygun bir şekilde okuyunuz.

Sıra Sende

Yüzünden okuyacağınız bölümdeki her bir ayeti, öğretmeninizin belirlediği sıraya göre okuyunuz.

أَلَمْ تَكُنْ أَيْتِي تَتْلَىٰ عَلَيْنَا فَاذْكُرْهُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا رَبَّنَا
 غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا
 فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَرُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾
 إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا أَمَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
 وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سَخِرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ
 ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا
 صَبَرُوا إِنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ
 سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِّ الْعَادِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ
 إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنْمَّا
 خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ عَلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ
 الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ
 اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
 الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ التَّوْرَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ
 أَرْبَعٌ وَسِتُّونَ آيَةً

بَلْ أَتَيْنَاهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ
 وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّا
 بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَالِمُ
 الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ
 إِمَّا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾
 اذْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾
 وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ
 رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
 رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا
 كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا
 نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾
 فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ
 خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ
 خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا فَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِن هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ٦١
 أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ٦٢ وَلَا نُكَلِّفُ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ٦٣
 بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ
 هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ٦٤ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ
 يَجْعَرُونَ ٦٥ لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تَنْصَرُونَ ٦٦ قَدْ
 كَانَتْ آيَاتِي تُثَلِّىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ ٦٧
 مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ٦٨ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ
 أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ٦٩ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ
 فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ٧٠ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ
 وَكَثُرَهُمُ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ٧١ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ
 السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ
 عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ٧٢ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ
 وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ٧٣ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ٧٤
 وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّاَكِبُونَ ٧٥

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ۝۴۳ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا
 تَتْرًا كُلًّا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا
 وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۴۴ ثُمَّ أَرْسَلْنَا
 مُوسَى وَآخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝۴۵ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ۝۴۶ فَقَالُوا أَنْتُمْ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
 وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ۝۴۷ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ۝۴۸
 وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝۴۹ وَجَعَلْنَا
 ابْنَ مَرْيَمَ وَامَّةً آيَةً وَأَوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ۝۵۰
 يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 عَلِيمٌ ۝۵۱ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۝۵۲
 فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝۵۳
 فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ۝۵۴ أَيْحَسِبُونَ أَنَّما نُمِدُّهُمْ بِهِ
 مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ۝۵۵ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ۝۵۶
 إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ۝۵۷ وَالَّذِينَ هُمْ
 بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ۝۵۸ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ۝۵۹

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٢٨ وَقُلِ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا
وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ٢٩ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ٣٠
ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ٣١ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا
مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٣٢ وَقَالَ
الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَاتَّرفَنَاهُمْ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ
مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ٣٣ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ
إِنَّكُمْ إِذَا لَخَاسِرُونَ ٣٤ أَيْعِدُكُمْ أَنَكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا
وَعِظَامًا أَنَكُمْ مُحْرَجُونَ ٣٥ هِيَ هَاتِ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ٣٦
إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ٣٧
إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ٣٨
قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ٣٩ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ
نَادِمِينَ ٤٠ فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبُعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٤١ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ٤٢

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ
 بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
 لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ
 مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِلْأَكِلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ
 فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
 مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ
 تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا
 اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ
 عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
 الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فْتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ ﴿٢٥﴾
 قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ
 الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ
 الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

2. Müminun Suresi

الْجُزْءُ الثَّامِنُ عَشَرَ

۳۴۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۱ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۲
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۳ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
فَاعِلُونَ ۴ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۵ إِلَّا
عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۶
فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۷ وَالَّذِينَ هُمْ
لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ۸ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ۹ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۱۰ الَّذِينَ يَرِثُونَ
الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۱۱ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ۱۲ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۱۳
ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ۱۴ ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ۱۵ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
لَمَعِيَّتُونَ ۱۶ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ۱۷ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ۱۸

Sayfanın okunuşuna bu
karekodan ulaşabilirsiniz.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝
 وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَلْنَاهُ تَنْزِيلًا ۝
 قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا
 يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ۝ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا
 إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ۝ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ
 وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۝ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا
 فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
 بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ
 لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ۝

سُورَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ
 مِائَةٌ وَعَشْرُ آيَاتٍ

Sayfanın okunuşuna bu
 karekodan ulaşabilirsiniz.

وَمَنْ يَهْدِ **اللَّهُ** فَهُوَ الْمُهْتَدِ ^ج وَمَنْ يُضِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ ^ط وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَى وُجُوهِهِمْ عُمِيًّا وَبُكْمًا
 وَصُمًّا ^ط مَاوِيَهُمْ جَهَنَّمَ ^ط كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ^{٩٧} ذَلِكَ
 جَزَاؤُهُمْ ^{فَصْر} بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا إِذَا كُنَّا عِظَامًا
 وَرَفَاتًا ءَآئِنَا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ^{٩٨} أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ **اللَّهَ**
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
 وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ ^ط فَابَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ^{٩٩}
 قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ **رَبِّي** ^{رَبِّي} إِذَا لَمْ مَسْكُتُمْ
 خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ ^ط وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ^{١٠٠} وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
 تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسَعَلَ بَنَى إِسْرَآئِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ
 فِرْعَعُونُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَى مَسْحُورًا ^{١٠١} قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ
 مَا أَنْزَلَ ^{فَصْر} هَؤُلَاءِ إِلَّا **رَبُّ** ^{رَبُّ} السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَآئِرٍ ^ج وَإِنِّي
 لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَعُونُ مَثْبُورًا ^{١٠٢} فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِرَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
 فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ^{١٠٣} وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَآئِيلَ
 اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ^{١٠٤}

اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ^ط اِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا^{۸۷} قُلْ لِّئِنْ
 اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰى اَنْ يَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ
 لَا يَأْتُوْنَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا^{۸۸} وَلَقَدْ
 صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَابۡیَ اَكْثَرُ
 النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا^{۸۹} وَقَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰی تَفْجُرَ لَنَا
 مِنَ الْاَرْضِ يَنْبُوْعًا^{۹۰} اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَّخِیْلِ وَعِنَبٍ
 فَتَفْجِرَ الْاَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِیْرًا^{۹۱} اَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا
 زَعَمْتَ عَلَیْنَا كِسْفًا اَوْ تَاۡتِیَ بِاللّٰهِ^{۹۲} وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَبِيْلًا^{۹۳}
 اَوْ يَكُوْنَ لَكَ بَیۡتٌ مِنْ زُخْرَفٍ اَوْ تَرْقٰی فِي السَّمَاءِ^ط
 وَلَنْ نُّؤْمِنَ لِرُقِیِّكَ حَتّٰی تُنۡزِلَ عَلَیْنَا كِتٰبًا نَقْرُوْهُ^ط قُلْ
 سُبْحٰنَ رَبِّیْ هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا^{۹۴} وَمَا مَنَعَ النَّاسَ
 اَنْ یُّؤْمِنُوْا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰی اِلَّا اَنْ قَالُوْا اَبَعَثَ اللّٰهُ^ط بَشَرًا
 رَّسُوْلًا^{۹۵} قُلْ لَوْ كَانَ فِی الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ یَّمۡشُوْنَ مُطۡمَئِنِّیۡنَ
 لَنَزَّلْنَا عَلَیْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلٰٓئِكًا رَّسُوْلًا^{۹۶} قُلْ كَفٰی بِاللّٰهِ^ط
 شَهِیْدًا بَیۡنِیْ وَبَیۡنَکُمۡ اِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِیْرًا بَصِیْرًا^{۹۷}

وَأَنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلافَكَ إِلَّا قَلِيلًا ٧٦ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ٧٧ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ٧٨ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ٧٩ وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ٨٠ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ٨١ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ٨٢ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأْجِنِغِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا ٨٣ قُلْ كُلُّ يَعْمَلْ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ٨٤ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ٨٥ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ٨٦

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا
نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ٦٧ أَفَأَمِنْتُمْ
أَنْ يَخْشِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ٦٨ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ
تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ
بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ٦٩ وَلَقَدْ
كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ٧٠
يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ٧١ وَمَنْ كَانَ فِي
هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ٧٢ وَإِنْ كَادُوا
لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الذِّبِّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ
وَإِذَا لَا تَجِدُوكَ خَلِيلًا ٧٣ وَلَوْ لَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ
تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ٧٤ إِذَا لَا ذَقْنَاكَ ضِعْفَ
الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ٧٥

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ^ط
وَاتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا^ط وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخْوِيفًا ٥٩ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ^ط
وَمَا جَعَلْنَا الرُّعْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ
الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ^ط وَنُخَوِّفُهُمْ^ل فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا
كَبِيرًا ٦٠ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا
إِبْلِيسَ^ط قَالَ أَسْجُدْ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ٦١ قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا
الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ٦٢ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ^{قصر} جَزَاءً مَوْفُورًا ٦٣ وَاسْتَفْزِرْ مِنْ اسْتَطَعْتَ
مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخِيلِكَ وَرَجِّلْكَ وَشَارِكْهُمْ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ^ط وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ
إِلَّا غُرُورًا ٦٤ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى
بِرَبِّكَ وَكِيلًا ٦٥ رَبُّكُمْ^ط الَّذِي يُزْجِي لَكُمْ الْفُلْكَ
فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ٦٦

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ۝٥٠ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ
 فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ
 مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى
 أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ۝٥١ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ
 وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۝٥٢ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي
 هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ
 لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ۝٥٣ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَشَاءُ يَرْحَمَكُم
 أَوْ إِنَّ يَشَاءُ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۝٥٤ وَرَبُّكَ
 أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ
 عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ۝٥٥ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
 مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ۝٥٦
 أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ
 وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ
 مُحَذَّرًا ۝٥٧ وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ
 أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝٥٨

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
 آخَرَ فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَذْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفِيكُمْ رَبُّكُمْ
 بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾
 قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا لَا بُتْعُوا إِلَى ذِي الْعَرْشِ
 سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ تَسْبِيحُ
 لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ
 بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾
 وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
 حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
 وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَى أَدْبَارِهِمْ
 نُفُورًا ﴿٤٦﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ
 نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ أَنْظِرْ
 كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾
 وَقَالُوا عِزًّا إِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا ءَآتَا لِمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

وَمَا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
 مَيْسُورًا ۚ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
 كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
 لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوا
 أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ
 كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانِيَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ
 سَبِيلًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ
 وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيٍّ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ
 فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ۚ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
 هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
 مَسْئُولًا ۚ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمُوزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۚ
 ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۚ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۚ
 إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ۚ
 وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
 الْجِبَالَ طُولًا ۚ كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ۚ

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ
 ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلِيهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ١٨ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
 مَشْكُورًا ١٩ كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ط
 وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ٢٠ أَنْظِرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ
 عَلَى بَعْضٍ ط وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ٢١
 لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَخْذُولًا ٢٢
 وَقَضَى رَبُّكَ أَلا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ط
 يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
 أَوْفٍ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ٢٣ وَاخْفِضْ لَهُمَا
 جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
 صَغِيرًا ٢٤ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ط إِنَّ تَكُونُوا
 صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ٢٥ وَأَتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ
 وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذِرْ تَبْذِيرًا ٢٦ إِنَّ الْمُبْذِرِينَ
 كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ط وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ٢٧

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُذْتُمْ عُنَدَنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ
 لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ۝۸ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
 الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ۝۹
 وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝۱۰
 وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ۝۱۱
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ
 مُبْصِرَةً لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ
 وَالْحِسَابَ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصَلْنَاهُ تَفْصِيلًا ۝۱۲ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ
 طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا ۝۱۳
 اقْرَأْ كِتَابَكَ ۖ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَسِيًّا ۝۱۴ مَنْ اهْتَدَىٰ
 فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ
 وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ۝۱۵
 وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ
 عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَرْنَاهَا تَدْمِيرًا ۝۱۶ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ
 مِنْ بَعْدِ نُوحٍ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝۱۷

1. İsra Suresi

الْجُزْءُ الْخَامِسَ عَشَرَ

۲۸۱

سُورَةُ الْاِسْرَاءِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ
مِائَةٌ وَاحِدَى عَشْرَةَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى
 الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ
 السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
 لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلًا ۝ ذُرِّيَّةً مِنْ حَمَلْنَا
 مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ۝ وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ
 فِي الْكِتَابِ لُفْئِسِدَنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَنَعْلُنَّ عُلُوقًا كَبِيرًا ۝
 فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَى بَاسٍ
 شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ ۝ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا ۝ ثُمَّ رَدَدْنَا
 لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ
 أَكْثَرَ نَفِيرًا ۝ إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ
 فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُؤُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا
 الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ۝

Sayfanın okunuşuna bu
karekoddan ulaşabilirsiniz.

Sıra Sende

Yüzünden okuyacağınız her bir sureyi Diyanet İşleri Başkanlığına ait genel ağ sitelerinden dinleyiniz. Dinleme esnasında tespit edebildiğiniz tecvit kurallarının altını kurşun kalemle çiziniz. Altını çizdiğiniz kuralları arkadaşlarınızla paylaşınız.

Uygulayınız

Yüzünden okunacak sureleri, öğretmeninizin kelime kelime okumasından sonra koro hâlinde tekrar ediniz.

Uygulayınız

Yüzünden okuyacağınız her bir bölümün içinde geçen tecvit kurallarını açıkladıktan sonra harflerin mahreçlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak okuyunuz.

II. TECVİT BİLGİSİ

1. Sakin Mim'in Okunuş Şekilleri

"Cezimli mim" (مْ) harfine "sakin mim" denir. Sakin mim'in okunuşuyla ilgili üç tecvit kuralı vardır:

1

Sakin mim'den sonra harekeli bir mim harfi gelirse **idgam-ı misleyn mea'l-gunne** olur.

Bu durumda

- İki mim harfi birbirine katılarak şeddelenir.
- Şeddeli mim harfi gunneli okunur.
- Gunneli okuyuş, bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

Örnek فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ

2

Sakin mim'den (مْ) sonra be (ب) harfi gelirse **dudak ihfası (ihfa-i şefevî)** olur.

Bu durumda

- Sakin mim gunneli okunur.
- Gunneli okuyuş, dudakları fazla bastırmadan bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

Örnek تَزْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

Bu örnekte

- Birinci kelimenin sonunda sakin mim (مْ) vardır.
- İkinci kelimenin başında be (ب) harfi gelmiştir.
- Bu durumda ihfa-ı şefevî (dudak ihfası) meydana gelir.
- Sakin mim sesi, dudakları bastırmadan genizden getirilir; harf, bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.

3

Sakin mim'den sonra mim ve be'nin dışındaki diğer harflerden biri gelirse sakin mim'in izharı (izhar-ı şefevî) olur.

Bu durumda

- Sakin mim'de idgam yapılmaz.
- Gunne yapılmaz ve izharda olduğu gibi harf, cezimli ve tutulmadan okunur.¹

Örnek لَكُمْ دِينُكُمْ

Sıra Sende

Sakin mim'in okunuşuna ait e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Sakin mim'le ilgili yan tarafta verilen tecvitleri açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا | وَهُمْ فِيهَا | إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ
أَنَّهُمْ مُّلاقُوا | كَمْ مِنْ فِتْنَةٍ | ذَلِكَمْ بَلَاءٌ

2. Kalkale

Sözlükte "sarsmak, kımıldatmak" anlamına gelir.

(قُطْبُ جَدِ) harflerinden biri kelimenin ortasında veya sonunda cezimli olarak geldiğinde ya da bu harfler üzerinde vakıf yapıldığında (durulduğunda) harflerin mahrecinin kuvvetli bir şekilde sarsılmasına yani vurgulu tonla okunmasına kalkale denir. Kalkale yapmanın hükmü vaciptir.

Kalkale yaparken

- Kalkale sesi, bir önceki harfin harekesine uygun çıkarılır.
- Kalkale harfine hareke verilmez.²

Örnek/Açıklama

Örnek يَدْخُلُونَ

Bu örnekte قُطْبُ جَدِ harflerinden dal (د) harfi cezimli olarak geldiği için kalkale vardır.

Dal (د) harfi kendinden önceki harfin harekesine uygun olarak vurgulu bir ses tonuyla okunur.

Dikkat Ediniz

Harekeli olan kalkale harflerinin üzerinde cezimli olarak durulduğunda yine kalkale olur.

Örnek قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

Şeddeli olan kalkale harfinin üzerinde durulduğunda ikinci harfte vurgu yapılır. Durulmayıp geçildiğinde kalkale yapılmaz.

Örnek (وَتَبَّ) وَتَبَّ

İdgam yapılan durumlarda kalkale yapılmaz.

Örnek اِرْكَبْ مَعَنَا

Sıra Sende

Aşağıda geçen kalkale ile ilgili tecvitleri açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

يَقْتُلُونَ | أَطْعَمَهُمْ | سُبْحَانَكَ | تَجْرِي | فَادْعُ لَنَا

Kalkale konusuna ait e-içeriğe bu karekodan ulaşabilirsiniz.

3. Ra'nın Hükümleri

Kur'an-ı Kerim tilavetinde ra (ر) harfinin kendine özgü okunuşu vardır. Ra harfi harekesine veya kendinden önceki ve sonraki harflerin durumuna göre kalın ya da ince, bazen de hem kalın hem ince okunabilir. Ra harfi ile ilgili tecvit kurallarını üç bölümde inceleyebiliriz.

Ra Harfinin Kalın Okunduğu Yerler³

1. Ra harfinin harekesi üstün veya ötre ise

Kısaca » ر - رُ

Örnek » اَلَمْ تَرَ - يَمُرُّ

2. Ra harfi sakin, kendinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise

Kısaca » رَ - رُ + رُ

Örnek » وَاَنْحَرْ - فَاَنْصُرْنَا

3. Hem ra harfi hem de ra harfinden önceki harf sakin olursa, daha önceki harfin harekesi de üstün veya ötre ise

Kısaca » رَ - رُ + رُ + رُ

Örnek » وَالْعَصْرُ - شَكُورُ

4. Ra harfi sakin olup kendinden önceki harf esreli olursa ve sakin ra'dan sonra isti'lâ harflerinden (حُصَّ ضَعُطِ قَطُّ) birisi meftuh olarak gelirse

Kısaca » رُ + حُصَّ ضَعُطِ قَطُّ

Örnek » فِرْقَةٍ - مِرْصَادٍ

5. Ra harfi sakin olur ve kendinden önce de esreli vasıl hemzesi gelirse kalın okunur.

Kısaca » ا + رُ

Örnek » لِمَنِ ارْتَضَى - اِرْجِعِي

Ra Harfinin İnce Okunduğu Yerler

1. Ra harfinin harekesi esre ise

Kısaca » رِ

Örnek » رِحْلَةً - رِجَالٌ

2. Ra harfi sakin, kendinden önceki harfin harekesi esre ise

Kısaca » رِ - رُ + رِ

Örnek » فَذَكِّرْ - وَاسْتَغْفِرْهُ

3. Hem ra harfi hem de ra harfinden önceki harf sakin olursa ve daha önceki harfin harekesi de esre ise

Kısaca » رِ - رُ + رِ + رِ

Örnek » حَبِيرٌ - حِجْرٌ

4. Ra harfi sakin, kendinden önce lin harflerinden ya (ي) olursa ra ince okunur.

Kısaca » ي + رِ

Örnek » سَيَرٌ - خَيْرٌ

3 bk. bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 183,184,186.

Sakin Ra Harfinin (ر) Hem İnce Hem Kalın Okunabildiği Yerler

1. Ra harfi sakın (ر) olup kendinden önceki harf esreli olursa ve ra'dan sonra isti'lâ harflerinden yani kalın harflerden (حُصَّ ضَغُطُ قِطْ) birisi gelir ve harekesi esre olursa ince ya da kalın olarak okunabilir.

Kısaca » حُصَّ ضَغُطُ قِطْ + ر - Örnek » كُلُّ فَرْقٍ

2. Ra harfi sakın (ر), kendinden önceki harf sakın ta (ط) veya sakın sad (ص) olup bu harflerden önceki harfin harekesi de esreli olursa ince ya da kalın okunabilir.

Kısaca » ر + ص - ط + ر - Örnek » مِنْ مِصْرٍ - عَيْنَ الْقِطْرِ

3. أَنْ أَسْرٍ - إِذَا يَسْرٍ - فَأَسْرٍ

kelimelerinde durulursa hem ince hem de kalın okunabilir.⁴

Sıra Sende

Yanda geçen ra harflerinin okunuş kurallarını açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

الرَّحِيمُ | مَزِيمٌ | فَذَكِّرِ اسْمَ
وَ اسْتَغْفِرْهُ | لِبَالْمِرْصَادِ | أَمْ ارْتَابُوا

Ra harfiyle ilgili e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

4. Lafzatullah'taki Lam Harfinin Okunuşu

Lafzatullah, "Allah lafzı", demektir. Buna lafzayıcelal (yüce kelime) de denilir. Lam harfi aslında ince harflerdendir. Bu harf, Allah lafzında iki şekilde okunur:⁵

Lam Harfinin Kalın Okunduğu Yerler

Lam harfinden (ل) önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın okunur.

Kısaca » ل + - - Örnek » هُوَ اللَّهُ - نَصْرُ اللَّهِ

4 bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 181-182; Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma*, 22-23.

5 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 199-200.

Lam Harfinin İnce Okunduğu Yerler

B

Lam harfinden (J) önceki harfin harekesi esre ise ince okunur.⁶

Kısaca » ل + - Örnek » بِسْمِ اللَّهِ - الْحَمْدُ لِلَّهِ

Sıra Sende

Lafzatullah'taki lam harfi hakkındaki e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Yanda geçen Lafzatullah ifadelerindeki lam harflerinin okunuş kurallarını açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

قَالَ اللَّهُ | رَسُولُ اللَّهِ | وَإِذْ قَالَ اللَّهُ | فِي سَبِيلِ اللَّهِ | قُلِ اللَّهُمَّ | اتَّقِ اللَّهَ

5. Sekte

Sözlükte "sarsmak ve okumayı kesmek" anlamına gelen sekte, Kur'an okurken nefes almadan sesi bir müddet kesip okumaya devam etmektir. Sekte yapılacak yerde ses bir elif miktarı kadar kesildikten sonra okumaya devam edilir. İmam Âsım kıraatında dört yerde sekte yapılır.⁷

1. Kehf suresinin 1 ve 2. ayetleri arasında: عَوَجًا قَيِّمًا
1. Yasin suresinin 52. ayetinde: مِنْ مَّرْقَدِنَا هَذَا
2. Kıyamet suresinin 27. ayetinde: وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ
3. Muttaffin suresinin 14. ayetinde: كَلَّا بَلْ رَانَ

Örnek/Açıklama

Örnek مِنْ مَّرْقَدِنَا هَذَا

Bu örnekte مَرْقَدِنَا kelimesi ile هَذَا kelimesi arasında sekte işareti vardır.

Bu durumda مِنْ مَرْقَدِنَا okunduktan sonra ses kesilir, nefes almadan هَذَا kelimesi okunarak kıraata devam edilir.

⁶ Yılmaz vd., Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma, 24.
⁷ bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 250, 253.

Dikkat Ediniz

Kehf suresinin 1. ayetinde sekte yapılacak yer, ayet sonunda olduğu için durulur ve sekte yapılmaz. Fakat ayetler birleştirilmek istenirse عَوَجًا kelimesinde medditabii yapılarak elif üzerinde durulur, sekte yapılır ve nefes almadan عَوَجًا قِيَمًا şeklinde okumaya devam edilir.

Sıra Sende

Aşağıdaki ayetlerde verilen sekteleri açıklayınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

كَلَّا بَلْ رَانَ | وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ

Sekte konusundaki e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

6. Vakıf, İbtida, Vasıl ve İşaretleri

Kur'an ayetlerinin bir kısmı uzun, bir kısmı kısadır. Kısa ayetler bir nefeste okunabilirse de uzun ayetleri tek nefeste okumak mümkün değildir. Anlam açısından bakıldığında kendi içinde bütünlüğü olan ayetler olduğu gibi öncesi ve sonrasıyla irtibatlı ayetler de vardır. Dolayısıyla Kur'an okurken durmak veya durduktan sonra tekrar devam etmek istendiğinde lafızlardaki uyuma ve ayetlerdeki anlam bütünlüğünü korumaya dikkat edilmelidir. Bunu sağlamak için uyulması gereken kurallara vardır. Bu kurallar; vakıf, ibtida ve vasıl kavramlarıyla açıklanmıştır.

● Vakıf

Sözlükte "durmak, durdurmak" anlamına gelir. Tecvit ilminde vakıf, Kur'an okurken okumaya tekrar başlamak niyetiyle bir kelime üzerinde "sesin ve nefesin kesilmesi"ne denir. Ses kesildikten sonra, kısa bir süre durulup nefes alınır ve okumaya devam edilir.

Vakıf yaparken şunlara dikkat edilir:

- Kelime sonunda durulur, kelime ortasından bölünerek durulmaz.
- Ses ve nefes tamamen kesilir.⁸

Uygulayınız

Aşağıda verilen örnek kelimeleri vakıf kurallarına dikkat ederek okuyunuz.

رَبِّ الْعَالَمِينَ

يُكَذِّبُ بِالْذِّينِ

8 bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 259, 260; Yılmaz vd., Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma, 29.

Vakıfla İlgili Temel Kurallar

Uygulama	Kural	
الْعَالَمِينَ <<< الْعَالَمِينَ وَالْعَصْرِ <<< وَالْعَصْرِ	Sonunda tek hareke bulunan kelimelerde sükûn üzerine durulur.	
أَحَدٌ <<< أَحَدٌ مَسَدٌ <<< مَسَدٌ	İki ötre ve iki esreli kelimelerde sükûn üzerinde durulur.	
أَبَدًا <<< أَبَدًا مَاءٌ <<< مَاءٌ	İki üstünlü kelimelerde harekeden biri atılarak med harfi olan elif (ا) üzerinde durulur.	
جَنَّةٌ <<< جَنَّةٌ	Sonunda yuvarlak te (ة) bulunan kelimelerde yuvarlak te sükûnlu he (هـ) harfine çevrilerek durulur.	
فَتَكُونَا أَمَّنَّا خَلَقْنَا	Sonunda med harfi olan kelimelerde değişiklik olmaz, med harfi üzerinde durulur.	
الدَّوَابِّ <<< الدَّوَابِّ مُسْتَقَرٌّ <<< مُسْتَقَرٌّ	Sonu şeddeli olan kelimelerde sükun üzere durulur. Fakat şeddeyi belirtmek için harf sükûnlu olarak bir miktar tutulur.	
هُوَ <<< هُوَ هِيَ <<< هِيَ	Öncesinde (ma kabli) kendi cinsinden bir hareke bulunan harekeli "vav" (و) ve "ya" (ي) harfleri ile sona eren kelimeler üzerinde durulduğunda medditabii olarak okunur.	

Uygulayınız

Aşağıdaki kelimelerde vakıf yapıldığında nasıl durulacağını yanına yazınız ve kelimeleri tecvitli olarak okuyunuz.

خَفِيَ

رَبُّهُ

مِنَ السَّمَاءِ

وَأَيَّاهِ

● İbtida

Sözlükte, “başlamak, işe girmek” anlamlarına gelir. Tecvit ilminde Kur'an okumaya ilk başlamaya veya vakıf yaptıktan sonra okumaya devam etmeye ibtida denir. İbtida yapılacak yerde hareke ve anlamın uygun olmasına dikkat edilir.

Bir şiir veya düz yazıyı noktalama işaretlerine dikkat ederek okumak gibi vakıf ve ibtida kurallarına uymak da Kur'an'ı güzel okumayı sağlar. Ayetleri anlamayı ve manası üzerinde düşünmeyi kolaylaştırır.

Vakıf ve ibtidada temel ölçü, ayetin lafız ve mana bakımından tamamlanmasıdır. Ayet sonlarına ve vakıf işaretlerine dikkat edilerek Kur'an okunduğunda vakıf ve ibtida kurallarına uyulmuş olunur. Herhangi bir sebeple vakıf işareti olmayan yerlerde durulduğunda okumaya devam etmek için geriden başlamak gerekir. Geriden başlarken de anlam ve lafız bütünlüğünü bozmamaya dikkat edilmelidir.

Peygamber Efendimiz, Kur'an tilavetinde vakıf ve ibtida kurallarına dikkat eder; ayet sonlarını vakfederek (durarak) okurdu. Dolayısıyla vakıf ve ibtida kurallarına uyarak Kur'an okumak, Peygamberimizin ve sahabenin okuyuş tarzına göre Kur'an okumaktır.⁹

Uygulayınız

Nahl suresinin 90. ayeti ile Ankebut suresinin 45. ayetini öğretmeninizden ya da etkili-leşimli öğretim materyallerinden dinleyiniz. Bu ayetleri öğretmeninizin rehberliğinde vakıf ve ibtida kurallarına uygun olarak okuyunuz.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَائِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ٩٠

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ٤٥

9 bk. Yılmaz vd., Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma, 30.

● Vasil

Vasil; "birleştirmek, yan yana getirmek, ulaştırmak, kavuşmak" anlamlarına gelir. Tecvit ilminde Kur'an okurken bir kelimeyi kendisinden sonra gelen kelimeye, sesi ve nefesi kesmeden birleştirmeye vasil denir. Ayet sonlarında durmaksızın yeni ayete geçmeye de vasil denilir.

Vasil yapılması Kur'an tilavetini kolaylaştırır ve ayetlerin akıcı bir şekilde okunmasını sağlar. Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına göre okuyan kimse, aynı zamanda vasilla ilgili kurallara da uyumuş olur.¹⁰

Uygulayınız

Bakara suresinin 155-157. ayetlerini Diyanet İşleri Başkanlığı genel ağ kaynağından dinleyiniz ve ayetikerimelerin renklendirilmiş bölümünü öğretmeninizin rehberliğinde vasil kurallarına uygun olarak okuyunuz.

وَلَتَبْلُوكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ
وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ۝
أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ۝

● Vakıf (Durak) İşaretleri

Kur'an-ı Kerim tilavetinde nerelerde vakfedileceğini (durulacağını) bilmek ve usulüne uygun bir tilavet yapmak, Arapça ve Kur'an kültürüne sahip olmaya ve ayetlerin öncesi ve sonrasıyla olan ilişkisini bilmeye bağlıdır. Ancak bu becerilere sahip olmak, uzun emek ve çaba gerektiren bir süreçtir. Zamanla bu becerilere tam olarak sahip olmayan kişilerin sayısının artması ve fetihler sonucunda ana dili Arapça olmayan pek çok kişinin Müslüman olması, Kur'an tilavetinde vakıf yerlerini gösteren bazı işaretlerin konulmasını zorunlu hâle getirmiştir.

Mushaf'ta bulunan vakıf işaretlerine Muhammed bin Tayfur es-Secâvendî'nin ismine atfen "se-câvend" denilmektedir. Her birinin ayrı anlamı olan bu vakıf işaretlerini kısaca tanıyalım.¹¹

Durmanın Gerekli ya da Evla Olduğu İşaretler	
1	Lâzım Vakıf (ُ) : Durmak لازم. Durulmazsa anlam bozulabilir.
2	Mutlak Vakıf (ط) : Durmak tercih edilmekle beraber geçmek de caizdir. Mana yönünden birbirinden bağımsız olan yerlerde bulunur.
3	Câiz Vakıf (ج) : Durulabilir veya geçilebilir. Durmak daha uygun ve caizdir.
4	Kıf (قف) : Durulabilir veya geçilebilir. Durmak (vakıf) daha uygundur.
5	Ayn (ع) : Ayet sonlarında bulunur. Bir konunun bittiğini, yeni bir konunun başladığını ifade eder.

10 bk. Yılmaz vd., Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma, 31.

11 bk. Yılmaz vd., Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma, 31-32.

Geçmenin Gerekli ya da Evla Olduğu İşaretler	
1	Mücevvez Vakıf (ز) : Durulabilir veya geçilebilir. Geçmek daha mücevvezdir yani daha uygundur.
2	Murahhas Vakıf (ص) : Nefes yetmezse durulabilir. Nefes için durulsa da geçmek yani vasletmek daha uygundur.
3	Lâ Vakfı (لا) : Anlam yönünden birbirine bağlı olan yerlerde bulunur. Durmak uygun değildir. Durulduğunda geriden başlanarak devam edilir. Eğer la (لا) işareti ayet sonunda ise geriden alıp devam etmeye gerek yoktur.
4	Sılî (صلى) : Durulabilir veya geçilebilir. Geçmek yani vaslî daha uygundur.

Kendisinde Durulması ya da Geçilmesi Bazı Şartlara Bağlı Olan İşaretler	
1	Kef (ك) : Kendisinden önceki durak işaretiyle aynı hükmü taşır. Buna göre durulabilir ya da geçilebilir.
2	Muâneka Vakfı (*) (*) : Birbirine yakın yerlerde iki ayrı yere konulan üçer noktadan ibarettir. Bu işaretlerin bulunduğu yerlerden yalnız birinde durulabilir.

Uygulayınız

Yusuf suresinin 1-6. ayetlerini Diyanet İşleri Başkanlığı genel ağ kaynağından secâvendlere dikkat ederek dinleyiniz.

"Vakıf, ibtida ve vasıl" konusundaki e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

7. Secde Ayetleri ve İşareti

Kur'an-ı Kerim'de Allah'a (cc) secde etmeyi emreden, secde edenleri öven ve secde etmekten uzak duranları kınayan onlarca ayet vardır. Peygamber Efendimiz, secde etme ile ilgili ayetlerden bazılarını okuduğu zaman secde etmiş; ashabına da secde etmeyi tavsiye etmiştir. Bu nedenle Peygamberimizden (sav) nakledilen rivayetler sonucunda bazı ayetlere "secde ayetleri" adı verilmiştir.¹²

Kur'an-ı Kerim'de "on dört" yerde secde ayeti bulunmaktadır. Bu ayetlerin geçtiği yerlerde sayfa kenarlarında tezhip ile süslenmiş olan ve içerisinde (سجدة) yazan "secde işareti" bulunur. Bu işaretlerin bulunduğu ayetlere "secde ayeti", ayetler okunduğu veya dinlendiği zaman yapılması vacip olan secdeye de "tilavet secdesi" denilir.¹³

12 bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 400.

13 bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 400.

Kur'an-ı Kerim'de secde ayetlerinin bulunduğu sureler ve ayet numaraları şöyledir:

Araf suresi, 206. ayet

Rad suresi, 15. ayet

Nahl suresi, 49. ayet

İsra suresi, 107. ayet

Meryem suresi, 58. ayet

Hac suresi, 18. ayet

Furkan suresi, 60. ayet

Neml suresi, 25. ayet

Secde suresi, 15. ayet

Sad suresi, 24. ayet

Fussilet suresi, 37. ayet

Necm suresi, 62. ayet

İnşikak suresi, 21. ayet

Alak suresi, 19. ayet

Secde Ayetleri

Tilavet Secdesinin Yapılışı

- Tilavet secdesi tek secdeden meydana gelir.
- Tek başına yapıldığı gibi cemaatle de yapılabilir.
- Secde ayetini okuyan veya duyan kişi tilavet secdesi yapmaya niyet eder. Ellerini kaldırmadan doğrudan tekbir alarak secdeye varır. Secde- de üç defa "Sübhane rabbiye'l-a'la" der ve tekrar tekbir alarak kalkar.
- Secdeden kalkarken Bakara suresinin 285. ayetinde yer alan şu duayı okumak müstehaptır:¹⁴

Secde ayetleri ve işaretiyle ilgili e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

14 bk. Karaman vd., *İlmihal I*, 352-353; Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 400-410.

III. EZBERLENECEK SURELER, AYETLER VE ANLAMLARI

1. Asr Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Sıra Sende

Asr suresini Diyanet İşleri Başkanlığının <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/asr-suresi-103/ayet-1/kuran-yolu-meali-5> linkinden takip ederek tecvit kurallarına uygun bir şekilde okuyunuz.

Anlamı:

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. Asra yemin ederim ki,
2. İnsan gerçekten ziyandadır.
3. Ancak iman edip salih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler başkadır.

Sure, adını birinci ayette geçen ve "zaman, çağ, ikinci vakti" gibi anlamlara gelen asr kelimesinden almıştır. Surenin başında zamana yemin edilerek onun insan hayatındaki yerine ve önemine dikkat çekilmiştir. Sahabeden iki kişi karşılaştıkları zaman biri diğerine Asr suresini okumadan ayrılmamışlardır. İmam Şafii sure hakkında, "Şayet Kur'an'da başka bir şey nazil olmasaydı bu sure bile insanlara yeterdi." demiştir. Surede, insanı ebedî hüsrandan kurtaracak yollar gösterilmektedir. İnsana verilen ömür bir buz gibi hızla erimektedir. Eğer bunu yanlış yere harcarsa insan hüsrana uğrar. Bu sınav salonunda kendisine belli bir süre tanınan öğrencinin, o süre içinde sorulara cevap vermek yerine başka işlerle uğraşması gibidir.¹⁵

15 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/680-682; Mevdudi, *Tefhimu'l-Kur'an*, 7/225.

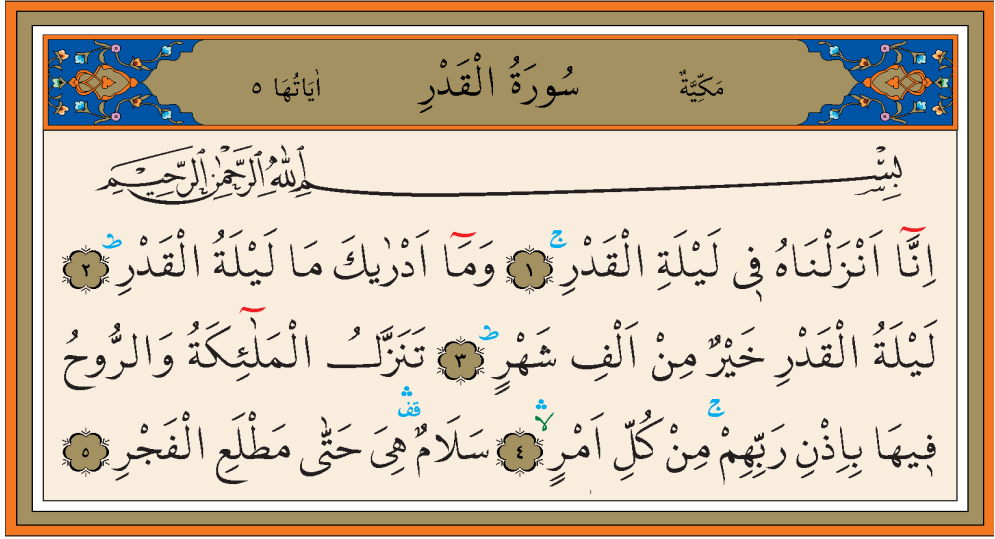
Asr suresiyle ilgili e-çeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

2. Kadir Suresini ve Anlamını Öğreniyorum

Sıra Sende

Kadir suresini Diyanet İşleri Başkanlığının <https://kuran.diyaret.gov.tr/mushaf/kuran-meal-2/kadir-suresi-97/ayet-1/kuran-yolu-meali-5> linkinden takip ederek tecvit kurallarına uygun bir şekilde okuyunuz.

Anlamı:

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

1. Biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik.
2. Bilir misin nedir Kadir Gecesi?
3. Kadir Gecesi bin aydan hayırlıdır.
4. O gece melekler ve ruh, Rablerinin izniyle her bir iş için iner dururlar.
5. O gece tan yeri ağarınca kadar esenlik doludur.

Kadir suresiyle ilgili e-içeriğe bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Sure, adını "güç, hüküm, değer, şeref" gibi anlamlara gelen Kadir kelimesinden alır. Surede Kur'an-ı Kerim'in indirildiği gecenin rahmet ve bereketlere vesile olduğuna işaret edilerek Kur'an'ın insanlık için taşıdığı değer ve öneme, insanlığın ona olan ihtiyacına dikkat çekilmektedir. Ayrıca insanların Yüce Allah'ın istekleri doğrultusunda yaşamaları durumunda meleklerin kendilerine katılmasına kadar varan bir mertebeye ulaşabilecekleri vurgulanmaktadır.¹⁶ Hz. Peygamber "Her kim inanarak ve (sevabını Allah'tan) umarak Kadir Gecesi'ni ibadetle geçirirse geçmiş günahları bağışlanır."¹⁷ buyurarak bu gecenin faziletine değinmiş ve ramazan ayının son on gününde aranması gerektiğini bildirmiştir.¹⁸

¹⁶ Özervarlı, "Kadr suresi", 24/139.

¹⁷ Buhari, "İman", 35.

¹⁸ Buhari, "Fadlül Leyleti'l-Kadr", 2.

2. Ünite Ölçme ve Değerlendirme

A. Aşağıda numaralandırılmış kelimelerdeki tecvüt kurallarını verilen boşluklara örnekteki gibi yazınız.

Al-i İmran suresi, 30. ayet:

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ
أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

Maide suresi, 8. ayet:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ عَلَى آلَا
تَعْدِلُوا إَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

Mülk suresi, 1, 14, 30. ayetler:

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾
أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

1.

2.

3.

4.

5. Kalkale.....

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

B. Aşağıdaki soruların cevabını altlarındaki boşluklara yazınız.

15. Vakıf ne demektir? Vakıf yaparken dikkat edilecek hususlardan iki tanesini belirtiniz.

16. Tilavet secdesi nasıl yapılır?

17. Allah (cc) Asr suresinde zamana neden yemin etmektedir?

C. Aşağıdaki soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

18. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sakin mim (م) den sonra be (ب) harfi gelirse dudak izharı (izhar-ı şefevî) olur.
B) Ra harfi sakin olur ve kendinden önce de esreli vasıl hemzesi gelirse ra kalın okunur. Bir önceki kelimeyle birleştirilmiş olsa da kalın okunur.
C) Allah lafzındaki lam (ل) önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın, esre ise ince okunur.
D) Sekte, Kur'an okurken sesi bir müddet kesip nefes almaksızın devam etmektir.
E) Ra harfi sakin, kendinden önce lin harflerinden ya (ي) olursa ra ince okunur.

19. I. Bilir misin nedir Kadir Gecesi?

II. O gece, tan yeri ağarınca kadar esenlik doludur.

III. Biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik.

IV. O gece melekler ve ruh, Rablerinin izniyle her bir iş için iner dururlar.

V. Kadir Gecesi bin aydan hayırlıdır.

Kadir suresinin anlamının doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

A) I, V, IV, II, III

B) II, V, IV, III, I

C) III, I, V, IV, II

D) III, IV, II, I, V

E) IV, III, II, V, I

20. I. لَكُمْ دِينُكُمْ II. فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ III. تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

Numaralandırılmış örneklerde sakın mim'in okunuşu ile ilgili gerçekleşen tecvit kuralı aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	İhfa-i şefevî	Kalkale	İhfa
B)	İzhar-ı şefevî	İdgam-ı misleyn mea'l-gunne	İhfa-i şefevî
C)	İhfa-i şefevî	İdgam-ı misleyn bila gunne	İzhar-ı şefevî
D)	İhfa	İzhar-ı şefevî	İzhar
E)	İzhar	Kalkale	İhfa-i şefevî

21. Kur'an-ı Kerim'de bazı sayfa kenarlarında bulunan yandaki işaretin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bu işaretin olmadığı yerlerde durulduğunda okumaya devam etmek için geriden başlamak gerekir.
- B) Bu işaretler, ayetleri anlamayı ve manası üzerinde düşünmeyi kolaylaştırır.
- C) Kur'an-ı Kerim okurken nerede vakfedileceğinin tam olarak bilinmesini sağlar.
- D) Bu işaretin olduğu yerde sesi bir müddet kesip nefes almaksızın devam etmek gerekir.
- E) Bu işaretlerin hizasındaki secde ayetlerini okuyan veya dinleyen kimselerin tilavet secdesi yapması vaciptir.

Üniteyle ilgili daha fazla soru içeriğine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

SÖZLÜK

A

azamet: 1. Ululuk, büyüklük. 2. Görkem, gösteriş, heybet.

B-C-Ç

batıl: 1. İnançlar bakımından gerçek olmayan. 2. Çürük, temelsiz, asılsız olan. 3. Geçersiz.

buyruk: Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı söz, buyuru, emir, ferman.

D-E-F

ebedî: Sonsuz, ölümsüz.

fitrat: 1. İnsanın doğuştan sahip olduğu ahlak, huy, karakter, tabiat. 2. Allah'ın (cc), tüm varlıkları kendi varlığını ve birliğini tanıyabilme gücü ve yeteneği ile yaratması, Haniflik, tevhit ve İslam inancı.

fitne: 1. İmtihan, deneme, sınama. 2. Bozgunculuk, karışıklık, kargaşa, geçimsizlik, genel güvenliği bozma.

G-Ğ-H

hadis: Hz. Muhammed'in (sav) sözleri, fiilleri ve takrirleri; sahabilerin dine aykırı olmayan söz ve davranışlarını onaması.

harem: Korunan yer, korunan şey, yasak bölge.

havari: 1. Hz. İsa'nın öğüt ve inançlarını yayma işiyle görevlendirdiği on iki yardımcısından her biri. 2. Yardımcı. 3. Bağlı olduğu önderinin düşünce ve inançlarını yayan kimse.

hidayet: 1. Doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme. 2. Allah'ın (cc), insanlara kendi yolunda gidebilecek akıl, düşünme, öğrenme, hatırlama gibi yetenekler vermesi ve insanların da bunları kullanarak doğru yolu bulması.

huşu: Allah'a (cc) duyulan saygının gereği olarak başta namaz olmak üzere ibadetlerin edası sırasında sükûnet ve tevazu içinde bulunma.

H. Harun: Hz. Musa'nın kardeşi olup onun yardımcısı olarak İsrailoğulları'na gönderilen ve Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerden biri.

H. Musa: İsrailoğulları'na gönderilen, kendisine Tevrat adlı kitap verilen ve Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerden biri.

I-İ-J

icabet: 1. Bir çağrıyı yerine getirme, bir çağrıya gitme. 2. Bir buyruk veya isteğe uyma, kabul etme, razı olma.

iffet: İnsanın bedenî ve maddi hazlara aşırı düşkünlükten korunmasını sağlayan erdem.

ihlas: Tutum ve davranışlarda sadece Allah'ın (cc) hoşnutluğunu gözetme, sözün öze uyması, riyakâr ve iki yüzlülüktan uzak olma.

imsak: 1. Oruca başlama zamanı. 2. Oruçlunun ikinci fecrin doğuşundan güneşin batışına kadar ibadet etme amacıyla yeme, içme ve cinsel ilişkiden uzak durması.

İsrailoğulları: Tevrat ve Kur'an-ı Kerim'de Hz. Yakup'un (İsrail) çocuklarına ve onların soyundan gelenlere verilen ad.

istiğfar: Allah'tan (cc) suçlarının bağışlanmasını dileme.

işgal: Bir yeri ele geçirme.

itaat: 1. Boyun eğme, uyma, dinlenme, söz dinleme, alınan emre göre hareket etme, saygı gösterme.

2. Allah'ın (cc) ve elçisinin ortaya koyduğu emir ve yasaklara uyma.

itham: Kabahatli görmek. Suçlamak.

K-L-M

kavim: Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan; boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu.

kiyamet: Evrende bulunan her şeyin yok olmasıyla, ölen tüm insanların yaptıklarının hesabını vermek üzere diriltilecekleri zaman.

Kur'an-ı Kerim: Kur'an-ı Kerim: Allah (cc) tarafından Cebrail (as) vasıtasıyla son peygamber Hz. Muhammed'e indirilen, okunmasıyla ibadet olunan, Fatiha suresiyle başlayıp Nas suresiyle biten, insanların benzerini ortaya koymaktan aciz kaldığı ilahi kitaptır.

mabet: İbadet edilen yer, tapınak, ibadethane.

mucize: Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla Allah'ın (cc) iznine bağlı olarak gösterdikleri olağanüstü olaylar, hâller.

muteber: Saygın, itibarı olan, hatırı sayılır, sözü geçer.

mücmel: Kendisinden ne kastedildiği anlaşılmayacak derecede kapalı olup Allah (cc), Peygamber (sav) veya ashap tarafından izah edilmesiyle anlaşılabilen ayet.

müstehap: Hoşa giden, sevilen, beğenilen. Dinen emredilmediği hâlde yapıldığında sevap kazandıran davranış.

N-O-Ö

nefis: 1. İnsanın özü, kendisi, kötü huyların ve arzuların kaynağı. 2. Kötü vasıfları kendisinde toplayan, şerre sevk eden ve iyi işlerden alıkoyan kuvvet.

niyaz: Yalvarma, yakarma, dilekte bulunma, isteme.

özgün: 1. Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal. 2. Çeviri olmayan, asıl olan.

P-R

peygamber: Allah'ın (cc) kendi katından kullarına göndermiş olduğu inanç esaslarını, ibadet biçimlerini, ahlaki kuralları, tüm emir ve yasaklarını bildirmek, insanlara güzeli, doğruyu ve yanlış olan şeyleri açıklamak üzere görevlendirdiği ve vahiyle desteklediği seçilmiş insan.

putperest: Puta tapan, şirk ve küfür içinde bocalayan kimse.

rahmet: 1. İncelik, sevgi, şefkat, merhamet. 2. Birinin suçunu bağışlama, yarlıgama, affetme. 3. Sevap, lütuf ve ihsan. 4. Bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunma isteği.

resul: Allah (cc) tarafından kendisine yeni bir kitap verilen, insanları hak dine çağırıp dinî ve toplumsal hayatı Allah'ın (cc) emirlerine göre düzenlemekle görevli olan peygamber, nebi, Allah (cc) elçisi.

rızık: 1. Kendisinden faydalanılan her şey. 2. Allah'ın (cc) tüm canlılara kendi katından verdiği mal, çocuk, eş, ilim ve iman gibi maddi manevi bütün unsurlar.

riayet: 1. Uyma, boyun eğme. 2. Sayma, saygı, ağırlama, itibar etme.

S-Ş

sahabe: Hz. Muhammed'i (sav) görmüş ve onun sohbetinde bulunmuş Müslümanlar; ashap, ashabıkiram.

salih: Dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin.

sekte: Olmakta olan bir şeyin birdenbire durarak kesilmesi.

simetri: Bakışım. İki ya da daha çok şey arasında konum, biçim ve ölçü uygunluğu.

siyer: 1. Yol, gidiş, hâl ve hareket, yaşayış tarzı. 2. Hz. Muhammed'in hayatını, onun yaşayış biçimini, niteliklerini, ahlakını, savaşlarını anlatan ve İslam tarihi içinde yer alan özel bir ilim dalı.

sur: Kıyametin kopmasını ve kıyamet koptuktan sonra yeniden dirilmeyi duyurmak için İsrail adlı melek tarafından üflenilecek olan bir boru.

sünnet: Hz. Muhammed'in Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları, onayları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu sözleri.

şirk: Zatında, sıfatlarında, fiillerinde, yaratma ve emretme konularında Allah'a (cc) başka bir varlığı denk görme.

T

tabiin: 1. Tabi olanlar, birinin peşinden gidip ona uyanlar, birinin görüşlerini benimseyen ve yolundan gidenler, izleyenler. 2. Hz. Peygamber'in sahabilerinin zamanına yetişen, onlarla görüşen, sohbette bulunan ve Müslüman olarak ölen kişiler.

tahrif: 1. Saptırma, çarpıtma, değiştirme, bozma, bozulma. 2. Allah'ın (cc) göndermiş olduğu ayetleri ve bu ayetlerin yazılmış olduğu kitapları söyleniş amacının dışında yorumlama, ayetleri bulunduğu yerden çıkarıp yok etme veya değiştirme.

tahsis: 1. Bir şeyi bir kimseye veya bir yere ayırma. Özgülemek. 2. Kur'an'daki genel bir lafzın anlamının bu lafız kapsamına giren fertlerden bir kısmıyla sınırlandırılması.

takva: 1. Bilinçli davranma; uyanıklık, dikkatli olma, sakınma, korunma, korkma. 2. Müminin tüm tutum ve davranışlarında kulluk bilinciyle hareket ederek Allah'ın (cc) koruması altına girmesi, ona duyduğu sevgi ve saygıyı güçlendirmeye gayret etmesi, bu sevgi ve saygıyı zedelemekten korkması.

talep: 1. Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmasını isteme, dileme, istem. 2. İstek.

tasavvur: 1. Göz önüne getirme, hayal etme, zihinde canlandırma. 2. Tasarım. 3. Düşünce, amaç, niyet, maksat, plan.

teminat: Güvence. Garanti vermek.

tertil: 1. Bir şeyi düzene koyup açık açık hakkını vererek okuma; sözü yerinde, düzenli ve güzel söyleme; bir metni tane tane, acele etmeden okuma. 2. Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun bir biçimde okuma.

teslis: Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un birleşmesinden meydana geldiğine inanılan Hristiyanlıktaki tanrı anlayışı, inanç biçimi.

tevhit: Allah'ı (cc) zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleme, tek ve eşsiz olduğuna inanma, ona hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma.

Tevrat: 1. Dört büyük kitaptan ilki olan ve Hz. Musa'ya gönderilen ilahi kitap. 2. Yahudi geleneğinde Eski Ahit denen kitaplar bütünü.

tilavet: Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun olarak ve anlamını düşünerek okuma.

Tur Dağı: Hz. Musa'nın Allah (cc) ile konuştuğu Mısır yakınlarında bulunan ve Kur'an-ı Kerim'de adı geçen bir dağ.

U-Ü

ümme: Din ve inanç birliği temelinde bir araya gelen ve aynı peygambere bağlanan insanlar topluluğu, bir din üzerinde birleşen millet.

üslup: 1. Anlatma, oluş, deyiş veya yapış biçimi, tarz. 2. Bir sanatçıya, bir çağa veya bir ülkeye özgü teknik, renk, biçimlendirme ve söyleyiş özelliği, biçem, stil.

V-Y-Z

vahiy: 1. Peygamberler aracılığıyla insanlara hayatın hangi ilkelere göre yönlendirilmesi ve nelere uyup nelerden sakınılması gerektiğini bildiren ilahi bilgi, bu bilginin gönderiliş tarzı. 2. Hz. Muhammed'e bildirilen ve Kur'an-ı Kerim'de bir araya getirilen ayetler. 3. Allah'ın (cc) evrendeki canlı cansız bütün varlıklar için koyduğu, emrettiği ve onların da uymak zorunda oldukları doğal kurallar.

KAYNAKÇA

- Alıcı, Mustafa. "Şefaât". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 38/411. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.
- Aydar, Hidayet. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 26/405. Ankara: TDV Yayınları, 2002.
- Buhari, Ebu Abdullah Muhammed bin İsmail. *Sahihu'l-Buhari*. Beyrut: Darü İbn Hazm, 2009.
- Buhari, Ebu Abdullah Muhammed bin İsmail. *Edebü'l-Müfred*. thk. Muhammed Fuad Abdülbaki, Kahire: Mektebetü's-Selefiye, 1955.
- Cerrahoğlu, İsmail. *Tefsir Usûlü*. Ankara: TDV Yayınları, 2020.
- Cevdet, Ahmet. *Kısas-ı Enbiya ve Tevarih-i Hülafa*. haz. Mahir İz. 6 Cilt. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1985.
- Cilacı, Osman. "Barnaba İncili". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 5/76-77. İstanbul: TDV Yayınları, 1992.
- Cilacı, Osman. *Kur'an Işığında Üç Peygamber Üç Kitap*. Konya: Mistaş Basımevi, 1976.
- Çağrııcı, Mustafa. "Adalet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 1/341. İstanbul: TDV Yayınları, 1988.
- Çağrııcı, Mustafa. "Dostluk". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 9/511. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.
- Çakan, İsmail L. *Anahatlarıyla Hadîs*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 3. Basım, 1990.
- Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları (Tecvid)*. Bursa: Emin Yayınları, 9. Basım, ts.
- Demirci, Muhsin. *Tefsir Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: MÜİFAV Yayınları, 5. Basım, 2016.
- Görmez, Mehmet vd. *Hadislerle İslam*. 7 Cilt. Ankara: DİB Yayınları, 2014.
- Hamidullah, Muhammed. *Aziz Kur'an*. çev. Abdulaziz Hatip- Mahmut Kanık. İstanbul: Beyan Yayınları, 2008.
- Harman, Ömer Faruk. "Îsâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 22/465-469. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.
- Harman, Ömer Faruk. "Kudüs". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 26/323-327. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.
- Kandehlevî, M. Yusuf. *Hayatü's-Sahabe*. çev. Ali Arslan. 4 Cilt. Ankara: Akçağ Yayınları, 2003.
- Karaman, Hayreddin vd. *İlmihal I İman ve İbadetler*. Ankara: İSAM Yayınları, 2001.
- Karaman, Hayreddin vd. *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: DİB Yayınları, 4. Basım, 2012.
- Karslı, İbrahim Hilmi. "Dindarlığımızın İnşasında Kuran Meallerinin Rolü". *Diyanet İlmî Dergi*, 47/1 (Ankara, 2011), 33-52.
- Kısa, Mahmut. *Kısa Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali*. Konya: Armağan Kitaplar, 2013.
- Kutub, Seyyid. *Fî zılâ'il-Kur'an*. çev. Bekir Karlığa- M. Emin Saraç- İ. Hakkı Şengüler. 16 Cilt. İstanbul: Hikmet Yayınları, 3. Basım, 1968.

- Maden, Mustafa. *Kur'an'da Er-Rahman İsmi ve Bu İsme Yönelik İddialara Muhatap Olan Ayetlerin Yorumu*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- Mevdudi, Ebül Ala. *Tefhimu'l-Kur'an*. çev. Muhammed Han Kayani-Yusuf Karaca vd. 7 Cilt. İstanbul: İnsan Yayınları, 1991.
- Müslim bin Haccac, Ebül Hasan Nisaburi. *Sahihu Müslim*. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 8. Basım, 2018.
- Özervarlı, Mehmet Sait. "Kadr Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 24/139. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.
- Paçacı, Mehmet. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 26/398. Ankara: TDV Yayınları, 2002.
- Pak, Süleyman. "Sünnetin Kur'an'ı Beyan Yönleri". *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16/1 (2012), 362-375.
- Pazarlı, Osman. *Din Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2. Basım, 1972.
- Sarıkoçlu, Ekrem. *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi*. Isparta: Fakülte Kitabevi, 2004.
- Serinsu, Ahmet Nedim vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. Ankara: MEB Yayınları, 2. Basım, 2009.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. *Ortaöğretim Kur'an-ı Kerim Dersi (9,10,11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: 2012.
- Topaloğlu, Bekir. "Nebe' Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 32/470. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Topaloğlu, Bekir - Çelebi, İlyas. *Kelâm Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: İSAM Yayınları, 4. Basım 2015.
- Tümer, Günay - Küçük, Abdurrahman. *Dinler Tarihi*. Ankara: Ocak Yayınları, 2. Basım, 1993.
- Yaşaroğlu, Mehmet Kâmil. "Mülk Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 31/ 542. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.
- Yılmaz, Nazif vd. *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma :Tecvid*. b.y., 2020.

Kaynakça, İSNAD atıf sisteminin 2. edisyonu (dipnotlu) esas alınarak düzenlenmiştir.

Cevap Anahtarına
bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçasına
bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

